

LA CONVERSIÓ PASTORAL I L'ESPERANÇA

Fitxes de treball per aprofundir en el Jubileu 2025

ÍNDIX

0. UN ANY JUBILAR DE L'ESPERANÇA. INTRODUCCIÓ - Mons. Salvador Cristau	1
1. L'ESPERANÇA, FONAMENTACIÓ FILOSÒFICA - Mn. Ricard Casadesús	3
2. L'ESPERANÇA, VIRTUT TEOLOGAL, FONAMENTACIÓ TEOLÒGICA - Mn. Joaquim Meseguer.....	5
3. L'ESPERANÇA EN EL POBLE D'ISRAEL, A L'ANTIC TESTAMENT – Mn. Francesc Atienza	7
4. L'ESPERANÇA EN EL NOU TESTAMENT - Mn. Marcos Aceituno	9
5. L'ESPERANÇA EN LA PREGÀRIA I LA LITÚRGIA, DIMENSIÓ ESCATOLÒGICA - P. Rodolf Puigdollers	11
6. L'ESPERANÇA EN EL MAGISTERI ACTUAL, 1: EL PAPA BENET XVI (SPE SALVI) – Mn. Antoni Deulofeu	13
7. L'ESPERANÇA EN EL EN EL MAGISTERI ACTUAL, 2: EL PAPA FRANCESC (SPES NON CONFUNDIT I DILEXIT NOBIS) – Mn. Josep M. Manresa.....	15
APÈNDIX	17
Butlla de convocació del Jubileu Ordinari de l'any 2025	17
Pregària del Jubileu	28
<i>Oración del Jubileo</i>	28
Himne del Jubileu.....	28
<i>Himno del Jubileo</i>	28
Partitura en català.....	29

Descàrrega de materials del document i nou material durant l'Any Jubliar escannejant el codi QR

0. UN ANY JUBILAR DE L'ESPERANÇA. INTRODUCCIÓ SR. BISBE DE TERRASSA

En aquests darrers anys hem estat treballant, en reunions de preveres i diaques, així com en altres organismes parroquials, arxiprestals o diocesans, a partir del document *“La conversió pastoral de la comunitat pastoral al servei de la missió evangelitzadora de l'Església”*, una instrucció del Dicasteri del Clergat, de l'any 2020.

Aquest document ens ha obert un camí i ens ofereix un marc per reflexionar sobre la missió de la parròquia en el context actual, i sobre els desafiaments que es presenten a la vida de l'Església. Demanen una resposta que passa per la conversió personal de clergues, religiosos i laics i la conversió pastoral de les estructures.

Més darrerament, les orientacions diocesanes amb el títol *“Caminar junts per evangelitzar enmig de la nostra societat per al període 2023-2026”* incideixen en la necessitat de reflexionar junts per revisar i reestructurar els serveis i les activitats de les parròquies i arxiprestats (Orientacions diocesanes número 1.3), comptant amb la col·laboració dels laics i treballant de manera sinodal.

Us convido ara a donar un pas més, gràcies a l'any jubilar que ha declarat el papa Francesc, perquè la reflexió que fem, el treball coordinat que realitzem i les possibles propostes de futur puguin estar inspirades en el principi de la primacia de la gràcia i de l'esperança que no defrauda, com ens recorda el Papa.

És per aquest motiu que he demanat a la Comissió diocesana de Formació l'elaboració d'uns materials de reflexió que il·luminin, a partir de la Paraula de Déu, del Magisteri i de les ciències humanes, el camí que estem fent.

Us convido a treballar amb aquestes fitxes de reflexió i els qüestionaris que les acompanyen en les reunions arxiprestals de preveres i diaques, en els consells arxiprestals, a les reunions parroquials que cregueu oportunes. En els equips evangelitzadors, grups i comissions de moviments, i en els diferents consells i organismes diocesans.

Ben vostre.

+Salvador Cristau Coll

Bisbe de Terrassa

LA CONVERSIÓ PASTORAL I L'ESPERANÇA

Comissió Diocesana de Formació

---

1. L'ESPERANÇA, FONAMENTACIÓ FILOSÒFICA

El destacat filòsof alemany Immanuel Kant es plantejava, al s. XVIII, tres qüestions fonamentals: «què puc saber?», «què he de fer?» i «què puc esperar?». Aquesta darrera qüestió és la que ens toca tractar ara, 250 anys després, en el Jubileu del 2025: l'esperança.

Un dels primers filòsofs de la història, del qual en sabem ben poca cosa –em refereixo a Heràclit d'Efes (s.VI a.C.)– va escriure la següent màxima en el seu poema: «qui no espera l'inesperat mai el trobarà». Penso que té raó, perquè cap vida, cap passió humana ni cap amor humà pot concebre's sense un horitzó de sentit, una meta o una finalitat.

Aproximar-se al tema de l'esperança des de l'Antropologia filosòfica requereix fer una reflexió sobre la plenitud a la qual aspira tota persona humana. En efecte, l'ésser humà té una dimensió de futur que apunta vers una plenitud, car la realitat del present no és una realitat plena, és in fieri. La mort ens recorda la nostra limitació i contingència. Som portats a l'existència en un espai i un temps determinat, amb un inici temporal, i també un final.

La plenitud o realització plena de la persona humana en Filosofia té la seva correspondència directa en la Teologia: la salvació. Per tant, el caràcter històric de l'existència humana fa que s'hagi de tenir en compte tota la persona humana, en totes les dimensions de la seva existència (individual i col·lectiva, corporal i espiritual). A més, el seu caràcter històric implica la capacitat humana de record del passat (anàmnesi) i també d'anticipació del futur (prognosi). Sí, també del futur. L'home viu en el present i viu el present, però, al mateix temps, allò que viu i fa en el temps present té implicacions i conseqüències en el futur (el seu i el dels altres), encara que aquest futur romangui obert, car no podem posar límits al futur. Per això, l'actitud de l'home ha de ser d'obertura i disponibilitat vers el futur. Així ho deixa entreveure el Papa Francesc en la butlla de convocatòria del Jubileu de 2025 en parlar dels efectes del perdó: «Perdonar no canvia el passat, no pot modificar el que ja ha passat; tanmateix, el perdó pot permetre que canviï el futur i es visqui d'una manera diferent, sense rancor, ira ni venjança» (Spes non confundit 23).

Aleshores, en tant que la persona humana és un ésser obert al futur, d'ella es poden fer afirmacions de futur i, per tant, d'ella podem esperar quelcom; en ella hi ha esperança. El Papa Francesc ho diu clarament a l'inici de la butlla: «Tothom espera. Al cor de tota persona hi ha esperança com a desig i espera el bé, fins i tot ignorant el que el demà portarà» (Spes non confundit 1).

Si bé la fe és la primera virtut teològica, l'esperança és el motor que fa que la fe es desplegui. El futurum vindria a ser el desplegament de les potencialitats del present. El futur és el que determina i critica el present. Per tant, prima el futur sobre el present, el més enllà sobre el més ençà.

Parafraçant a Sant Anselm de Canterbury, quan deia que la primera virtut teològica buscava entendre («fides quaerens intellectum»), podríem dir quelcom semblant també per a la segona virtut teològica: «spes quaerens intellectum», perquè l'esperança –estudiada i tractada filosòficament, com veurem a continuació– esdevé un intellectus spei.

En el passat s. XX, el filòsof alemany Ernst Bloch, fundador del corrent de pensament utòpic, centrava la seva metafísica en allò que encara no és (noch-nich-sein). Efectivament, Bloch pensa no a partir del que és, sinó del que encara no és, però pot ser; és a dir, la utopia. La utopia (ou-topos, en grec: no-lloc) fou un neologisme que emprà Sant Tomàs More al s. XVI per a descriure una societat ideal en la seva obra homònima de Filosofia política (influenciada per La República de Plató i La ciutat de Déu de Sant Agustí). Bloch recupera el terme en la seva filosofia per a parlar del principi de l'esperança.

El principi d'esperança de Bloch és dinàmic, actiu, no pas una mera espera passiva. Aquest desig utòpic es troba confirmat per l'objectualitat del món. És un principi rector de la voluntat humana, que ha de ser après. Sant Agustí ho va entendre bé: «no es viu sense aquestes tres inclinacions de l'ànima: creure, esperar, estimar» (citada a Spes non confundit 3). L'educació del desig d'utopia suposa obrir la imaginació, ensenyar a desitjar millor, a desitjar més i a desitjar d'una manera diferent. El desig no educat pot tendir, una i altra

vegada, als valors habituals de la societat o bé reproduir la pròpia estructura de desitjos. En aquest cas, ens deixem portar pel corrent ideològic de moda. Incapaços de projectar imatges de futur, subordinant la nostra facultat imaginativa a la de la societat, o bé caient en l'individualisme, l'egocentrisme i, àdhuc, narcisisme, que «corroeix l'esperança», com diu el Papa (Spes non confundit 9).

Així, doncs, mentre l'home no arriba a la «terra promesa», la «pàtria de la identitat» o a la utopia, com diria Ernst Bloch, la vida de l'home és un èxode permanent. Bloch advoca per recuperar la utopia avui i rebel·lar-se contra tots els elements de mort que trobem al món, car la mort destrueix tota utopia. A més, afegeix que sense l'existència de Déu l'home no podria vèncer la mort. Ho deia així: «Ni un Déu sense futur, ni un futur sense Déu». Efectivament, parafrasejant al gran literat Dostoievski, si Déu no existeix, no només està tot permès, sinó que el mal comès només pot ser redimit per l'ésser humà, car no hi hauria cap instància superior.

Bloch vol orientar el pensament filosòfic vers el futur; un futur que no sigui mera prolongació del present, sinó un salt per sobre la realitat establerta, obrint-se així al camp de la novetat. Ell defensa que l'individu humà va realitzant-se al llarg de la vida terrenal... i més enllà, ja que stricto sensu el subjecte no mor, perquè no li afecta la mort. La mort de l'ésser humà pren un caràcter d'extraterritorialitat (en Teologia podria dir-se transcendència), perquè, en la mort, el subjecte humà està "fora del territori", és un subjecte utòpic.

Certament, Bloch no pensava en una utopia transcendent, sinó en una utopia sense transcendència, ja que identificava la utopia amb un món millor. Però, podem fer l'exercici de conjuminar el seu principi rector al tema del jubileu d'enguany, per tal d'aplicar l'esperança en la nostra vida, i extrapolar la utopia blochiana, intercanviant-la per la cristiana.

En clau cristiana, l'esperança deixa de ser utòpica quan es comparteix la fe en Déu, qui dona sentit ple i total a l'ésser humà i a la història. Per això, l'esperança cristiana –permeteu-me dir– més que utòpica és eutòpica (eu-topos, en grec: bon lloc), de la qual cosa ben segur hi estaria d'acord Sant Tomàs More.

En l'home, quan el desig de superació d'un present no acomplert accedeix a la raó dona lloc a l'esperança. Quan l'esperança es conjuga amb les possibilitats reals aflora la utopia. D'aquesta manera, la utopia no és una mera quimera o una il·lusió, sinó la voluntat de no conformar-se amb el present. En tant que el món no sigui un fixum de fets, sinó una cruïlla de processos; en tant que el necessari del món sigui el possible, però no l'invariable, hi haurà lloc per a l'esperança i el món –en la seva totalitat espacial i temporal– serà un laboratorum possibilis salutis.

Com diu el Papa Francesc, som «pelegrins d'esperança» (Spes non confundit 5); si volem un futur diferent, haurà de ser el futur del nostre present. No hi ha un altre lloc des del que partir. Per tant, heus aquí el repte: constituir inèdits viables. Mentre estem pelegrinant en aquest món, potser caldrà aplicar el que deia el filòsof africà Pierre Rabhi: «Reconèixer tot el que ens sobra en lloc de viure l'angoixa del que ens falta és la clau de la sobrietat feliç». Però, a més, necessitem una felicitat que es realitzi definitivament per a poder exclamar, parafrasejant al filòsof francès René Descartes, «Soc estimat, per tant existeixo», perquè «la felicitat és la vocació de l'ésser humà» (Spes non confundit 21).

Per a la reflexió

- 1. Quins signes d'esperança es troben en la nostra realitat diocesana?*
- 2. Com pensem el futur de la nostra Diòcesi i de la pastoral que s'hi duu a terme?*
- 3. Quines estructures diocesanes necessiten ser purificades per a créixer en esperança?*
- 4. Com promoure l'educació en el desig d'utopia o salvació en les nostres parròquies?*

2. L'ESPERANÇA, VIRTUT TEOLÒGICA, FONAMENTACIÓ TEOLÒGICA

Introducció

L'esperança, juntament amb la fe i la caritat, és una virtut teològica que ocupa un lloc central en la vida cristiana. No és merament un desig o una expectativa humana de benestar futur, sinó una orientació profunda cap a Déu, basada en les seves promeses i la seva fidelitat. L'esperança connecta la vida del creient amb la realitat última: la participació plena en la glòria divina. Tal com ens ensenya la tradició cristiana, l'esperança és el do per mitjà del qual confiem fermament en la vida eterna i en l'ajuda divina per assolir-la. Segons el Catecisme de l'Església Catòlica, l'esperança és la virtut «per la qual desitgem el Regne dels cels i la vida eterna com la nostra felicitat, posant-hi la confiança en les promeses de Crist i recolzant-nos no en les nostres pròpies forces, sinó en l'ajuda de la gràcia de l'Esperit Sant» (CEC, núm. 1817). Aquesta virtut ens porta més enllà dels límits humans, orientant-nos cap a Déu com a font i fi de tota esperança.

L'esperança ens situa en una tensió entre el "ja" i el "encara no" de la Història de la Salvació. Ens permet viure en un món encara marcat pel pecat i el sofriment, però amb la mirada posada en la plenitud del Regne de Déu, que serà consumat a la fi dels temps. Aquesta tensió alimenta una actitud d'esperança activa, que no és resignació, sinó un compromís amb el present, confiant que Déu actua i transformarà la realitat.

Fonamentació bíblica de l'esperança

L'esperança cristiana troba les seves arrels profundes en l'Esriptura. A l'Antic Testament, aquesta virtut es manifesta principalment en l'esperança d'Israel en el Déu fidel, que allibera el seu poble i compleix les seves promeses. Els salms són un testimoni viu d'aquesta confiança: «El Senyor m'il·lumina i em salva, ¿qui em pot fer por?» (Sl 27,1). L'esperança d'Israel se centra en l'arribada del Messies, el qual portarà la salvació definitiva. Al Nou Testament, l'Esperança s'enriqueix amb la realitat de Jesucrist, el compliment de les promeses de l'Antic Testament. La seva resurrecció és el fonament de tota esperança cristiana, ja que confirma la victòria de Déu sobre el pecat i la mort. Sant Pau, a la carta als Romans, afirma: «L'esperança no enganya, perquè Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor» (Rm 5,5). Aquí Pau vincula l'esperança amb l'amor i amb l'acció de l'Esperit Sant, que ens dona la certesa de la nostra futura participació en la glòria de Déu.

També la carta als Hebreus presenta l'esperança com una àncora de l'ànima, ferma i segura, que ens connecta amb la realitat divina (He 6,19). Aquesta imatge suggereix que l'esperança no només és una orientació cap al futur, sinó també una realitat present que ens manté fermes en la fe, fins i tot enmig de les tempestes de la vida.

Fonamentació teològica de l'esperança

L'esperança, com a virtut teològica, es fonamenta en Déu mateix. No és una projecció de desitjos humans, sinó una confiança en el Déu fidel, que no pot enganyar ni ser enganyat. Aquesta virtut està arrelada en la relació personal amb Déu, que es revela com Pare amorós, Fill redemptor i Esperit Sant consolador.

Sant Tomàs d'Aquino, a la *Summa Theologiae*, defineix l'esperança com un moviment de l'ànima cap a Déu, desitjant-lo com a bé suprem i confiant en la seva ajuda per assolir-lo. Per a Sant Tomàs, l'esperança és inseparable de la fe, ja que només podem esperar allò que Déu ens ha promès i creiem com a cert. A més, l'esperança està unida a la caritat, ja que aquesta última ens mou a estimar Déu com a fi últim de la nostra existència.

El Concili Vaticà II, en la constitució pastoral *Gaudium et Spes*, subratlla que l'esperança cristiana no és una evasió de les responsabilitats terrenals, sinó una força transformadora que impulsa el creient a treballar per un món més just i fratern. Aquesta dimensió activa de l'esperança és una resposta a la crida del Crist a construir el Regne de Déu aquí i ara, mentre esperem la seva plena manifestació.

Esperança i vida cristiana

L'esperança té una dimensió profundament existencial. Ens ajuda a viure les dificultats, els sofriments i les incerteses de la vida amb confiança. En un món que sovint ofereix falses expectatives –ja sigui en el progrés tècnic, en l'acumulació de riqueses o en ideologies humanes–, l'esperança cristiana ens recorda que la veritable felicitat es troba només en Déu. Els sants són exemples vius d'esperança. Pensem en figures com Sant Joan Pau II, que va afrontar la malaltia amb serenitat, o Santa Teresa de Calcuta, que va servir els més pobres amb la confiança que veia Crist en cadascun d'ells. Ambdós són testimonis que l'esperança, sustentada per la gràcia, pot transformar vides i donar sentit, fins i tot, en les situacions més difícils.

En el nostre temps, marcat per injustícies i desigualtats socials; conflictes, violència i guerres, l'esperança cristiana és més necessària que mai. Aquesta virtut ens convida a no caure en la desesperació, sinó a ser testimonis d'un futur que no depèn tant dels esforços humans com de la fidelitat de Déu. Tenir present això, ens impulsa a sembrar llavors d'esperança en el nostre entorn. Treballant per la pau, la justícia i la dignitat de les persones. Com a cristians, som cridats a ser llum enmig de les tenebres, vivint amb alegria i confiança fins i tot en els moments d'incertesa. Tal com ens recorda el Papa Francesc, «ser homes i dones d'esperança no vol dir viure amb una mirada fugaç cap al futur, sinó saber veure amb profunditat el present i confiar que Déu està actuant». En última instància, l'esperança cristiana és una resposta al do de Déu, un do que ens sosté en el pelegrinatge de la vida fins que, finalment, arribem a la nostra pàtria definitiva.

Conclusió

L'esperança, com a virtut teològica, ens recorda que no estem sols en el camí de la vida. Déu, que ens ha creat per a Ell, ens acompanya i ens guia amb la seva gràcia. Aquesta virtut és un tresor que il·lumina el nostre present i ens projecta cap a un futur que està en mans del Pare. Confieim, doncs, en el que ens diu el Salmista: «Espera en el Senyor; sigues fort, que el teu cor no defalleixi» (Sl 27,14). Amb aquesta confiança, podem viure amb la seguretat que la nostra esperança no quedarà defraudada.

Per a la reflexió

- 1. ¿Com podem ser testimonis visibles d'esperança cristiana enmig de les dificultats i incerteses del nostre món?*
- 2. ¿Quines són les falses esperances que sedueixen avui les nostres comunitats i com podem ajudar a redirigir-les cap a la veritable esperança en Déu?*
- 3. ¿Com pot la nostra parròquia (o comunitat) ser un espai on les persones trobin consol, confiança i força per viure l'esperança que Déu ens ofereix?*
- 4. Com podem educar les noves generacions en la virtut de l'esperança perquè visquin amb confiança en Déu i compromís amb la transformació del món?*

3. L'ESPERANÇA EN EL POBLE D'ISRAEL, A L'ANTIC TESTAMENT

L'esperança a l'Antic Testament

Des del principi dels temps, l'home sempre ha tingut l'esperança posada en allò que vol obtenir.

L'Antic Testament no és aliè a la desesperança. És per això que l'home té l'esperança posada en Déu i en el que pot obtenir.

Si prenem la definició d'esperança: com allò que l'home vol aconseguir o que vol que es faci. Aleshores, podem veure que a l'Antic Testament el poble d'Israel té esperança a dos nivells: a nivell social i religiós.

A nivell social

A nivell social ja trobem des del principi la lluita entre les societats nòmades i sedentàries, l'exemple més clar és el de Caïn i Abel (Gn 4).

Al principi, el poble d'Israel és un poble nòmada. El veiem als grans patriarques Abraham, Isaac i Jacob. Però, amb l'experiència del seu sedentarisme a Egipte, el poble comença a esperar posseir un país, una terra pròpia, i emprèn el viatge cap a Palestina.

Durant el període dels jutges invertirà tota la seva esperança a aconseguir la terra que tant anhelaven, però els problemes entre ells continuen i arriben a la decisió que necessiten un rei (1Sa 7).

Havent aconseguit un territori i tenint un rei consolidat com David. El poble necessita una capital on hi hagi el temple del seu Déu i per això trien Jerusalem i en comencen la construcció que acabarà el rei Salomó. I així el poble d'Israel completa l'esperança de ser independent i igual als altres. Però tot poble necessita ser gran i per això busquen ser un poble més gran que els seus veïns.

Aquesta grandesa que aconsegueixen fa que els seus veïns comencin a desitjar les terres que tant els ha costat aconseguir i per això són envaïts.

Primer desapareix el Regne del Nord (Samaria, cap al 721 aC) i després el Regne de Judà (cap al 587 aC) i han de viure exciliats a Babilònia.

Allí, des de la frustració, neix l'esperança de la reconstrucció. Recolzats i guiats pels profetes, el poble d'Israel busca la grandesa que va tenir recuperant el territori i restaurant el temple. I encara que no podran tornar a tenir un rei, sí que es generaran moviments de revoltes contra els invasors com la dels macabeus (cap al 166 aC), la dels galileus i fins i tot els actes terroristes o de guerrilles en temps de Jesús.

A nivell religiós

A nivell religiós, l'esperança a l'Antic Testament evolucionarà seguint les etapes del poble d'Israel. Son les seves experiències vitals que van marcant el pas, l'evolució i el contingut de la seva esperança.

En un primer moment -l'època nòmada- l'esperança en Déu és disposar-se a rebre la seva benedicció. Ser fidel a Déu implica rebre la seva benedicció, que es tradueix a tenir una llarga vida, una gran descendència i moltes propietats (és a dir, molt de bestiar). L'exemple més clar el tenim al llibre de Job, que és titllat, pels seus amics, de pecador per haver perdut els seus fills, el seu bestiar i finalment la salut.

A mesura que avancen els segles -a l'època dels jutges- quan l'objectiu és conquerir Palestina, el poble espera que Déu surti al capdavant de les seves tropes i els faci guanyar les batalles. Tenim un exemple en la història de Gedeó (Jt 7).

El període dels reis és un període molt confús a nivell d'esperança religiosa, ja que el poble està més preocupat per fer-se gran que per les afers religiosos, fins al punt d'oblidar els manaments de Déu i perdre el Llibre Sagrat

(2Re 22) . Però és en aquest període que apareix la figura del profeta com aquell que recorda al poble la voluntat de Déu i la seva justícia, tant personalment com social.

Durant el temps que el poble és a l'exili a Babilònia, es crea una consciència religiosa de culpabilitat i pecat, però també l'esperança que Déu enviaria al seu messies que guiarà el poble en el procés de restauració. Un messies que tornarà al poble la grandesa que va tenir a l'època de David. Aquesta esperança messiànica perdurarà durant tot aquest període i es prorrogarà fins al Nou Testament.

Tot i que, un cop establerts a Palestina, naixeran noves esperances, ja que, com vam veure anteriorment, si bé van aconseguir restablir el territori i reconstruir el temple, no podran tornar a tenir un rei, per la qual cosa es comença a esperar que el messies sigui un guia i un rei.

No podem acabar sense fer referència a dos factors importants que influïran en el desenvolupament de l'esperança del poble d'Israel a l'últim període de l'Antic Testament.

Durant el període de l'exili i la restauració, el poble d'Israel pren contacte amb altres religions i filosofies que faran que es produeixin diverses interpretacions sobre el judaisme i la seva visió de Déu. Això ho tenim palès als llibres sapiencials.

D'una banda, tenim els llibres que advocaran per reviure les tradicions, ja que per a ells tot el que ha passat ha estat provocat perquè el poble s'ha separat de Déu, dels seus manaments i de les seves tradicions. És per això que el poble ha de tornar a l'estricta observança, amb l'esperança que Déu els recompensarà.

En aquesta línia s'emmarca l'esperança en la resurrecció que veiem desenvolupada als dos llibres dels Macabeus. Els justos, els qui s'esforcen per ser lleials a Déu, rebran la seva recompensa, no només aquí en aquesta vida, sinó que també Déu els ressuscitarà el darrer dia.

És l'esperança que Déu premia els qui s'esforcen per ser fidels a Déu i seguir els seus decrets. Els nostres mèrits es veuran recompensats el dia del judici i els justos ressuscitaran per a la vida eterna. És a dir, és complint els manaments i tradicions que aconseguim l'amor de Déu i, per tant, la resurrecció.

D'altra banda, tenim els que són més crítics amb la història i amb la visió de Déu que el poble ha tingut i les seves tradicions. Dos exemples els tenim al llibre de Job i el de Qohelet. D'una banda tenim la crítica que la benedicció de Déu es mostri en allò que aconseguim a les nostres vides (Salut, diners i amor), D'altra banda, la crítica que siguin els nostres mèrits els que ens facin justos, ja que en un moment o un altre tots cometem errors.

És l'esperança que Déu ens estima per sobre nostre i és això el que ens motiva a complir els seus manaments i tradicions. És l'esperança en el Déu de la misericòrdia que estima totes les criatures i està sempre disposat al perdó.

Per a la reflexió

Tots nosaltres tenim aquestes dues dimensions: la social i la religiosa.

El llibre dels Proverbis ens diu: "L'esperança frustrada emmalalteix el cor, el desig satisfet és arbre de vida" (Pr 13,12).

- 1. Com en el poble d'Israel, tots nosaltres passem per etapes que marquen la nostra esperança: Quines experiències vitals han marcat els moments de la meua vida?*
- 2. Quines són les meves esperances a nivell social en aquest moment?*
- 3. Com han influït aquestes experiències en la meua esperança a nivell religiós i en la meua visió de Déu?*

4. L'ESPERANÇA EN EL NOU TESTAMENT

El terme “esperança” no apareix gaire en els escrits evangèlics (cinc vegades, en total). Si té relleu és gràcies a la predicació de sant Pau, que va realçar aquesta virtut com un motor de la transformació que Crist realitza en els fidels i les esglésies. Tot i així, dels evangelis, podem deduir que per a Jesús, fe i esperança formen una sola realitat espiritual. Confiar en Déu Pare és possible si hom posa la seva disponibilitat en la seva providència i proximitat real i espiritual. Deia Jesús: «Tingueu la fe de Déu» (Mc 11,22 et par), és a dir: poseu la confiança vital i integral en Déu creador, i això inclou també la capacitat d'esperar proactivament que Déu actuï. Per aquest motiu, Jesús ens mostra que la virtut de l'esperança és conseqüència de l'acceptació (fe) en Déu, que ens crea, ens estima i ens salva.

Nou Testament: Crist, esperança nostra (Colossencs 1,27)

Si fem una visió de conjunt de la predicació dels apòstols, podem afirmar amb les cartes de l'apòstol sant Pau que Crist és la nostra esperança (Col 1,27): per la seva Encarnació, l'esperança anunciada al poble de l'Antic Testament reneix. Els cors dels fidels s'havia endurit per causa del pecat (Rm 11,32) i l'ansia d'un reviscolament de la fe en el Senyor niava en llurs cors (Is 64,1). Ara bé, hi mancava l'impuls diví que dona solidesa a l'existència, i hi faltaven els valors espirituals i sobrenaturals, entre els quals hi era l'esperança.

L'esperança cristiana és molt més que una actitud de desig o un optimisme davant del futur. És una virtut teològica, un do de Déu que ens connecta amb la promesa de la plenitud en Crist. Aquesta esperança, fonamentada en el misteri de Jesucrist, es desplega en la teologia, en la pastoral i en la vida concreta del cristià. Les Escripcures i la Tradició de l'Església ens mostren com aquesta esperança es revela, creix i es tradueix en una vivència quotidiana plena de fe i compromís.

La carta de sant Pau als colossencs afirma que Jesucrist és la font de la nostra esperança. En Ell, la promesa d'Israel es fa realitat i es manifesta al món sencer. L'Encarnació, el ministeri públic, la seva passió, mort i resurrecció són els pilars d'una esperança que transforma la història i dona sentit a la vida humana. En efecte, amb el misteri de l'Encarnació, Déu es fa home i es revela com Emmanuel, “Déu amb nosaltres”. Això marca un punt culminant en la història de la salvació. Per una banda, quan ens trobem davant l'experiència transformadora de la fe, de l'encontre personal amb Jesucrist, ens trobem davant d'un miracle, que és un misteri. L'Encarnació és un miracle que supera tota comprensió. En Jesús, Déu mateix assumeix la nostra condició humana, restaurant l'esperança d'Israel i obrint-la a totes les nacions. Aquesta proximitat divina ens convida a la confiança: si Déu ha volgut fer-se com nosaltres, podem esperar en la seva fidelitat.

El punt culminant de l'esperança cristiana és el misteri pasqual. La passió, mort i resurrecció de Crist són el fonament d'una esperança activa, que no només espera, sinó que transforma el present. En efecte, a la creu, Jesús assumeix el pes del pecat i el dolor del món. El seu sacrifici és un acte d'amor que obre les portes a l'esperança d'una vida nova. En ressuscitar, Déu ens mostra com la victòria de Crist sobre la mort és el cor de l'esperança cristiana. La resurrecció ens assegura que la mort no té l'última paraula i que la vida eterna és una realitat accessible. Finalment, amb l'Ascensió de Jesús i l'enviament de l'Esperit Sant completen el misteri pasqual. L'Esperit ens anima i guia, fent-nos testimonis d'aquesta esperança viva en un món que l'anhela.

Església i Nou Testament: sagrament de l'esperança

L'Església, com a cos místic de Crist, és el sagrament visible de l'esperança cristiana. És aquí on aquesta esperança es viu, es celebra i es comparteix. A Pentecosta, l'esperança esdevé proactiva. Amb la vinguda de l'Esperit Sant, l'Església es converteix en una comunitat d'esperança activa. Ja no es tracta només d'esperar passivament el Regne de Déu, sinó de treballar per fer-lo present a través de la fe i de les obres. Els apòstols, com ara Pere, Jaume, Joan, Pau, van ser testimonis privilegiats de l'esperança que Crist els havia encomanat. Les seves paraules i accions van consolidar la fe de les primeres comunitats, marcant el camí per a futures generacions de creients. Finalment, amb els primers Pares de l'Església, l'esperança cristiana es consolida com a teologia viva i com a motor de transformació social.

L'esperança cristiana no és només una idea teològica, és una força que prové de Déu Pare i transforma el nostre món. L'esperança es consolida a través de la paraula viva de l'Evangeli. La predicació segueix sent avui el mitjà principal per anunciar i contagiar aquesta esperança a tothom. Els sacraments són fonts d'esperança. En l'Eucaristia, especialment, experimentem la presència real de Crist que renova la nostra força per seguir endavant. Cada parròquia i comunitat cristiana són farcells d'esperança en el seu entorn. Quan vivim com a testimonis, il·luminem la faç dels altres amb la llum de Crist. Finalment, la pregària és l'expressió de l'esperança. Quan l'Església prega, ho fa en comunió amb Crist. Confiant en les seves promeses i intercedint per un món millor.

Per a la reflexió

Ens preguntem sobre la catequesi, la litúrgia i el dinamisme pastoral de la diòcesi i les parròquies, pilars essencials per a una pastoral que promou l'esperança.

1. En la catequesi, ¿Com podem formar els fidels en la comprensió profunda del misteri de Crist, a la llum de l'actual cosmovisió?

2. En la litúrgia, celebrem l'esperança que ens uneix. ¿Hi renovem de forma adient el nostre compromís d'esperar activament en Déu?

3. En el dia a dia, l'esperança cristiana és també força per al present i anhel per al futur. ¿Pastors i fidels trobem el sentit de la nostra vida i el motor per fer de la diòcesi i les parròquies espais sobrenaturals on hi regni l'ideal del Regne de Déu i la santedat cristiana?

Pregunta global: l'esperança, transmesa per l'Església i viscuda en cada fidel, ¿troba en parròquies i moviments d'Església un esperit contemplatiu que ajudi a veure la realitat humana a la llum de la sorpresa de Déu, sense tenir por a respostes concretes?

5. L'ESPERANÇA EN LA PREGÀRIA I LA LITÚRGIA, DIMENSIÓ ESCATOLÒGICA

«Vingui a nosaltres el vostre Regne»

Quan Jesús ensenya a pregar a la multitud, en el sermó de la muntanya, en la segona petició prega al Pare: «vingui el vostre Regne» (Mt 6,10). Igualment, quan els deixebles li demanen que els ensenyi a pregar, els fa pregar així: «vingui el vostre Regne» (Lc 11,2).

El regnat de Déu és, al mateix temps, quelcom que, en Jesús, ha començat ja i quelcom que encara ha de venir en la seva plenitud. Ens trobem, aleshores, amb allò que diuen els teòlegs: entre el «ja» i l'«encara no». El creient viu en una tensió entre aquesta experiència de fe que és ja presència de Déu i l'«encara no» de la seva plenitud. Com diu la carta als Hebreus: «La fe és posseir anticipadament allò que esperem, és conèixer realitats que no veiem» (He 11,1). La fe és un «ja», però ella és font de l'esperança, que és un «encara no».

La pregària es viu en la comunió amb Jesús i, al mateix temps, en l'anhel de la comunió plena.

Maranatha

Això que es viu en la pregària es viu també en la litúrgia, que és la gran pregària de l'Església. En ella hi ha una gran tensió entre la comunió amb el Senyor i l'anhel de la comunió plena. Després de la consagració, el poble canta en la primera aclamació: «Anunciem la vostra mort, confessem la nostra resurrecció, esperem el vostre retorn, Senyor Jesús». Aquest *donec venias* final ha estat traduït, amb molt d'encert en el missal castellà, per un: «Ven, Señor Jesús». Ressona en aquesta aclamació aquella expressió aramea de les primeres comunitats: *Maranatha*. Sant Pau ens l'ha conservada al final de la primera carta als Corintis: «Si algú no estima el Senyor, que sigui maleït! *Maranatha!* La gràcia del Senyor Jesús sigui amb vosaltres» (1Co 16,22-23). Pau està escrivint als corintis en grec i utilitza una exclamació en arameu, que sens dubte ha après en les comunitats més primitives, precedent de la mateixa comunitat de Jerusalem.

L'expressió té un doble sentit. Per una banda es pot entendre com *Marana tha*, en sentit asseveratiu: «El Senyor ve», «El Senyor és aquí». O, al mateix temps, com *Maran atha*, en sentit desideratiu: «Senyor, veniu», «Veniu, Senyor». El llibre de l'Apocalipsi recull aquest sentit desideratiu quan indica que: «L'Esperit i l'esposa diuen: "Vine!" Els qui escolten, que diguin: "Vine!" Qui tingui set, que vingui. Qui vulgui, que prengui aigua de la vida sense pagar res (...) "Sí, vinc de seguida". Amén! Vine, Senyor Jesús!» (Ap 22,17.20). El llibre de la *Didakhè*, un catecisme cristià del segle I, conté aquesta expressió aramea quan està parlant de l'acció de gràcies en el gest sobre el pa i el vi. Es tracta, al mateix temps, d'un ús asseveratiu i desideratiu, en el sentit que «el Senyor està aquí» i «Veniu, Senyor». Per això la litúrgia ha recuperat aquesta expressió tot just després de la consagració i amb el desig que el Senyor vingui d'una manera definitiva. La litúrgia eucarística és el seure a taula amb el Senyor avui i, al mateix temps, l'anhel de la trobada definitiva amb el Senyor en el cel. Recordem aquell cant tan preciós de Lucien Deiss (mort en 2007): «*Maranatha*. Veniu, Senyor Jesús!»

Com a preparació al Nadal l'Església celebra quatre diumenges que anomena tradicionalment: «Advent», del llatí *Adventus*, que significa l'arribada del Senyor. Per això, en aquest temps, la litúrgia posa l'accent en una triple vinguda: el Senyor que vindrà a la fi dels temps (o a la fi de la nostra vida), el Senyor que ve en el *hic et nunc* de la comunitat que celebra, i la celebració de la vinguda del Senyor en el seu naixement a Betlem. El Senyor vindrà, el Senyor ve i el Senyor ha vingut. L'Advent ens mostra un dels aspectes de la vida cristiana: la dimensió de l'esperança, la dimensió de l'espera de la vinguda del Senyor. No es tracta simplement d'una preparació del Nadal, sinó de prendre consciència d'un dels aspectes fonamentals –estem iniciant així l'Any litúrgic—de la vivència cristiana. Hi ha sempre, en la vivència litúrgica, aquesta tensió escatològica entre el Senyor que s'ha fet carn i ha mort i ressuscitat per nosaltres, la seva vinguda i la seva presència en l'avui i l'ara de la celebració, i l'anhel de la trobada definitiva amb el Senyor a la fi dels temps.

Amb facilitat la nostra vivència de la fe i de la litúrgia pot quedar reduïda a un sol aspecte. Podem viure la litúrgia simplement com a trobada comunitària: ens trobem nosaltres, la comunitat (els amics). Podem viure la litúrgia com a comunió amb el Senyor, que ve avui al nostre cor. Els dos aspectes han d'anar profundament units (per això ens reunim «en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant», per això escoltem el Senyor que ens parla, per

això el Senyor es fa present enmig nostre, per això preguem dient: «Pare nostre»). Però no podem oblidar la tensió escatològica: som pelegrins que caminem cap a la casa del Pare («pelegrins d'esperança», ens diu el papa Francesc). Conscients de les limitacions i de les deficiències de la nostra vivència, però amb l'anhel profund de la plenitud del nostre encontre amb el Senyor, en un cel nou i una terra nova.

Per a la reflexió

- 1. Desitgem sempre viure una litúrgia més significativa, però ¿els diversos agents litúrgics (preveres, monitors, lectors; cantors, músics, catequistes, etc.) procurem formar-nos en el sentit profund de la litúrgia catòlica? ¿O introduïm canvis amb simple bona voluntat?*
- 2. L'anhel de l'encontre definitiu amb el Senyor ens ha de mostrar les nostres limitacions en la vivència de la fe i ens ha d'impulsar a sortir de nosaltres mateixos i del nostre tancament comunitari. ¿Recalquem en la nostra vivència litúrgica l'anhel del Senyor que ens parla, ens crida i ens envia?*
- 3. L'esperança en la trobada definitiva de tota la humanitat, com a fills de Déu, en l'eucaristia celestial ha de ser un esperó per a créixer en la unitat i en el caminar tots junts. ¿Quins passos podem fer en aquest any jubilar per a créixer en aquest anhel d'unitat i expressar Jesús en el darrer sopar en la seva pregària?*

6. L'ESPERANÇA EN EL MAGISTERI ACTUAL, 1: EL PAPA BENET XVI (SPE SALVI)

Segons la Carta Encíclica SPE SALVI de Benet VI

A la llum de la Retenció. La Salvació no és solament un fet. Se'ns ofereix la Salvació, en el sentit que se'ns ha donat Esperança.

Aquesta encíclica fa néixer una potent nostàlgia vers el sentit de la vida. Benet XVI indica quina és la cran de l'experiència humana, quin es el desig més radical de la persona humana. Tan sols podem viure si existeix una raó que ens indiqui que val la pena viure.

Recorda que Sant Isidor de Sevilla, va dir que la paraula spes, ve de la paraula, pes, peu. Perquè l'esperança, és la que ens permet aixecar-nos, posar-nos drets cada dia.

Contemporàniament vivim inserits en la ideologia del progrés, fet que provoca un debilitament de l'esperança. L'home sempre reclama una resposta vers la plenitud i l'infinit.

No parla de l'Esperança referint-se al futur, sinó al present, no estem parlant de mite, ni d'utopia. Ell afirma que l'home està fet per l'infinit; però l'infinit està en el present. I aquesta és precisament la novetat del cristianisme.

De la trajectòria de les ciències naturals, emergeix la necessitat d'anar més enllà d'elles mateixes. Es l'experiència d'una presència d'aquí i ara. Em permet trobar el sentit i el desig de viure.

No podem construir el món, deixant de banda el tema del seu significat, si ho fem així l'esperança queda reduïda a una qüestió individual i privada. La fe que porta a l'esperança queda en la irrellevància i embolcallada en una abstracció i sentimentalisme.

Cal el judici del cor, i aquest no és un sentiment o una emoció, sinó que es la raó que sap llegir l'experiència de l'home amb la seva relació amb la realitat, que sempre cerca la plenitud.

Sant Agustí ens diu, que quan esperem, anhelem la felicitat, (.....)però quan volem dominar-la se'ns escapa. Spe Salvi sense oblidar el sentit escatològic, se centra en què la Salvació abraça la totalitat de la nostre vida. Per això quan parlem d'Esperança Cristiana parlem de l'Amor de Crist al tot el que som i vivim i que ens dona, la possibilitat de preservar dia a dia amb l'impuls de l'esperança que arriba, fins i tot, a les imperfeccions i a tot el que té a veure amb la realitat de la vida.

Cada espera viu la memòria i fa conscient en l'ara i aquí, allò que m'ha estat promès i donat.

La realitat s'imposa i en ella l'Esperança.

I recordant altre cop a Sant Agustí quan ens diu: «Que el verdader exercici del desig és l'oració».

Puc esperar verdaderament si dic a Crist, de qui ho espero tot: VINE.

Per a la reflexió

1. Com en el primer anunci cal evidenciar que viure la fe es l'encontre amb Crist que respon als anhels mes profunds de la nostre condició humana.

2. Com la litúrgia celebra l'esperança, com a realitat i presència actual i actuant, i com estem oberts al horitzó de la Gloria.

3. Com el Caminar Junts, el viure amb comunió, respon a la vida dels que viuen amb esperança; L'esperança reclama la comunió.

4. Com cal viure sempre, amb consciència de viure amb fe; La esperança que neix de la Fe, no necessita col·locar l'esperança en els àmbits mundans de les expectatives creades per les ideologies i per els sentimentalismes.

LA CONVERSIÓ PASTORAL I L'ESPERANÇA

Comissió Diocesana de Formació

---

7. L'ESPERANÇA EN EL EN EL MAGISTERI ACTUAL, 2: EL PAPA FRANCESC (SPES NON CONFUNDIT I DILEXIT NOBIS)

El Papa Francesc ha tractat el tema de l'esperança en diversos documents, destacant especialment la seva importància en la vida cristiana. Us presentem uns fragments rellevants dels documents "*Spes non confundit*" i "*Dilexit nos*" que aborden aquesta virtut teològica.

Spes non confundit

En la butlleta de convocatòria del Jubileu Ordinari de l'any 2025, titulada *Spes non confundit* ("L'esperança no defrauda"), el Papa Francesc subratlla la centralitat de l'esperança en la vida dels creients. Destaquem quatre idees:

1. La crida a reavivar l'esperança en un món ple d'incerteses:

"«*Spes non confundit*», «l'esperança no defrauda» (Rm 5,5). [...] Tots esperen. En el cor de tota persona hi ha l'esperança com a desig i expectativa del bé, encara que s'ignori què portarà el demà. No obstant això, la imprevisibilitat del futur fa sorgir sentiments sovint contraposats: de la confiança a la por, de la serenitat al desànim, de la certesa al dubte. Sovint trobem persones desanimades, que miren el futur amb escepticisme i pessimisme, com si res no pogués oferir-los felicitat. Que el Jubileu sigui per a tots ocasió de reavivar l'esperança." (n.1)

2. La resurrecció de Crist com a fonament de l'esperança cristiana:

"La mort i resurrecció de Jesús és el cor de la nostra fe i el fonament de la nostra esperança. [...] L'esperança cristiana consisteix precisament en això: que enfrontant la mort, que sembla ser la fi de tot, tenim la certesa que, gràcies a la gràcia de Crist impartida en el Baptisme, «la vida es transforma, no s'acaba», per sempre." (n.20)

3. L'esperança com a virtut teològica que orienta la vida dels creients:

"L'esperança, juntament amb la fe i la caritat, constitueix el tríptic de les «virtuts teològiques» que expressen el cor de la vida cristiana. En la seva unitat inseparable, l'esperança és la virtut que, per dir-ho així, dóna direcció i propòsit a la vida dels creients. (n.18)

4. L'esperança en la vida eterna renoven l'home i la història:

"«Quan manca el fonament diví i l'esperança en la vida eterna, la dignitat humana pateix lesions gravíssimes -és el que passa sovint avui-, i els enigmes de la vida i de la mort, de la culpa i del dolor, queden sense solució, portant no rarament l'home a la desesperació». Nosaltres, tanmateix, en virtut de l'esperança que ens salva, mirant el temps que passa, tenim la certesa que la història de la humanitat i la de cadascú de nosaltres no es dirigeixen cap a un punt cec o a un abisme obscur, sinó que s'orienten a l'encontre amb el Senyor de la glòria. Vivim, per tant, en l'espera de la seva vinguda i en l'esperança de viure per sempre amb Ell. És amb aquest esperit que fem nostra l'ardent invocació dels primers cristians, amb la que acaba la Sagrada Escripura: «¡Veniu, Senyor Jesús!» (Ap 22,20). (n.19)

Dilexit nos

En el document *Dilexit nos*, el Papa Francesc fa una crida a redescobrir la devoció al Cor de Jesús com a font d'amor, esperança i renovació espiritual en un món que sovint sembla haver perdut el cor. Podem destacar-hi quatre idees:

1. Davant el món actual sense cor, cal tornar al cor en la vida humana i espiritual:

"A la societat actual, l'ésser humà corre el risc de perdre el seu centre, el centre de sí mateix. L'home contemporani es troba sovint trastornat, dividit, gairebé privat d'un principi interior que genera unitat i harmonia en el seu ésser i en el seu obrar. Models de comportament bastant difosos, per desgràcia, exasperen la seva dimensió racional-tecnològica o, al contrari, la seva dimensió instintiva. Manca el cor" (n.5). "Aquest nucli de cada ésser humà, el seu centre més íntim, no és el nucli de l'ànima sinó de tota la persona en la seva identitat única que és anímica i corpòria. Tot s'unifica en el cor, que pot ser la seu de l'amor amb la totalitat dels seus components espirituals, anímics i també físics. En definitiva, si allí regna l'amor una persona troba la seva identitat de manera plena i lluminosa, perquè cada ésser humà ha estat creat sobretot per a l'amor, està fet en les seves fibres més íntimes per a estimar i ser estimat" (n.19).

2. La devoció al Cor de Jesús com a resposta als dualismes moderns:

"Aquestes malalties tan actuals, [una secularització que pretén un món lliure sense Déu, o unes comunitats cristianes i pastors centrats només en activitats externes, etc.] de les quals, quan ens hi hem deixat atrapar, ni tan sols sentim el desig de guarir-nos, em mouen a proposar a tota l'Església un nou desenvolupament sobre l'amor de Crist representat en el seu Cor sant. Allà podem trobar l'Evangelí sencer, allà està sintetitzada la veritat que creiem, allà hi ha allò que adorem i busquem en la fe, allà hi ha el que més necessitem." (n. 89)

3. Crida a l'amistat personal amb Crist i a confiar en la seva misericòrdia:

"Davant del Cor de Crist és possible tornar a la síntesi encarnada de l'Evangelí i viure allò que vaig proposar poc temps enrere recordant l'estimada santa Teresa del Nen Jesús: 'L'actitud més adequada és dipositar la confiança del cor fora de nosaltres mateixos: en la infinita misericòrdia d'un Déu que estima sense límits i que ho ha donat tot a la Creu de Jesucrist'." (n.90). "Sant Francesc de Sales contemplava sovint el Cor obert de Crist, que convida a viure en el seu interior en una relació personal d'amor on s'il·luminen els misteris de la vida. En el pensament d'aquest sant doctor es veu com, en front d'una moral rigorista o d'una religiositat de mer compliment, el Cor de Crist se li presentava com una crida a la plena confiança en l'acció misteriosa de la seva gràcia". (n. 114)

4. La confiança en el Senyor porta a la dimensió comunitària, social i missionera:

"Parlar de Crist, amb el testimoni o la paraula, de manera que els demés no hagin de fer un gran esforç per estimar-lo, aquest és el desig més gran d'un missioner. No hi ha proselitisme en aquesta dinàmica d'amor, són les paraules de l'enamorat que no molesten, que no imposen, que no obliguen, només mouen als altres a preguntar-se com és possible aquest amor. [...] No tinguis vergonya de reconèixer la teva amistat amb Ell". (n. 210). "L'amor als germans de la pròpia comunitat - religiosa, parroquial, diocesana, etc.- és com un combustible que alimenta la nostra relació d'amics amb Jesús. Els actes d'amor als germans de comunitat poden ser el millor o, a voltes, l'única manera possible d'expressar davant els demés l'amor de Jesucrist. Ho deia el mateix Senyor: "Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu entre vosaltres". (n. 214)

Per a la reflexió

- 1. Com podem ser els cristians homes d'esperança, sense caure en un optimisme ingenu ni en un pessimisme sense cor?*
- 2. Som conscients que la vida cristiana és sobretot una relació d'amistat amb Crist, fonamentada en la fe i la confiança en Ell?*
- 3. Som conscients que l'amistat amb Crist porta a l'amor als germans, a la comunitat, i al desig missioner de fer que els altres arribin a ser amics de Déu?*

APÈNDIX

Butlla de convocatòria del Jubileu Ordinaris de l'any 2025

FRANCESC, BISBE DE ROMA SERVENT DELS SERVENTS DE DÉU.

QUE A TOTS ELS QUI LLEGEIXIN AQUESTA CARTA L'ESPERANÇA ELS OMPLI EL COR

1- «Spes non confundit», «l'esperança no pot defraudar» (Rm 5,5). En el signe de l'esperança l'apòstol Pau infonia coratge a la comunitat cristiana de Roma. L'esperança és també el missatge central del proper Jubileu, que segons una antiga tradició el Papa convoca cada vint-i-cinc anys. Penso en tots els pelegrins d'esperança que arribaran a Roma per a viure l'Any Sant i en tots els qui, tot i que no puguin venir a la ciutat dels apòstols Pere i Pau, ho celebraran a les Esglésies particulars. Que pugui ser per a tothom un moment d'encontre viu i personal amb el Senyor Jesús, «porta» de salvació (cf. Jn10,7.9); amb Ell, a qui l'Església té la missió d'anunciar sempre, a tot arreu i a tothom com la «nostra esperança» (1Tm1,1).

Tothom espera. Al cor de tota persona hi ha l'esperança com a desig i espera del bé, fins i tot ignorant el que el demà portarà. Tot i això, la imprevisibilitat del futur fa sorgir sentiments sovint contraposats: de la confiança al temor, de la serenitat al desànim, de la certesa al dubte. Trobem amb freqüència persones desanimades, que miren el futur amb escepticisme i pessimisme, com si res no pogués oferir-los felicitat. Que el Jubileu sigui per a tots ocasió de revifar l'esperança. La Paraula de Déu ens ajuda a trobar-ne les raons. Deixem-nos conduir pel que l'apòstol Pau va escriure precisament als cristians de Roma.

Una Paraula d'esperança

2. «Ara que ja som justos, com a creients que som, estem en pau amb Déu, gràcies a Jesucrist, el nostre Senyor. És per ell que la fe ens ha donat entrada en aquesta gràcia que posseïm tan en ferm, i és per ell que tenim la satisfacció d'esperar la glòria de Déu. [...] I l'esperança no pot defraudar ningú, després que Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor» (Rm5,1-2.5). Els punts de reflexió que aquí ens proposa sant Pau són múltiples. Sabem que la Carta als Romans marca un pas decisiu en la seva activitat d'evangelització. Fins aquest moment l'havia realitzat a l'àrea oriental de l'Imperi i ara l'espera Roma, amb tot el que aquesta representa als ulls del món: un gran desafiament, que ha d'afrontar en nom de l'anunci de l'Evangeli, el qual no coneix barreres ni confins. L'Església de Roma no havia estat fundada per Pau, però ell sentia viu el desig d'arribar allà aviat per a dur a tothom l'Evangeli de Jesucrist, mort i ressuscitat, com anunci de l'esperança que realitza les promeses, introdueix a la glòria i, fonamentada en l'amor, no defrauda.

3. L'esperança efectivament neix de l'amor i es funda en l'amor que brolla del Cor de Jesús traspasat a la creu: «Perquè si vam ser reconciliats amb Déu al preu de la mort del seu Fill quan érem encara enemics, molt més ara que ja estem reconciliats serem salvats gràcies a la seva vida» (Rm5,10). I la seva vida es manifesta en la nostra vida de fe, que comença amb el Baptisme, es desenvolupa en la docilitat a la gràcia de Déu i, per tant, està animada per l'esperança, que es renova sempre i es fa indestructible per l'acció de l'Esperit Sant.

En efecte, l'Esperit Sant, amb la seva presència perenne en el camí de l'Església, és qui irradia en els creients la llum de l'esperança: Ell la manté encesa com una flama que mai no s'apaga, per a donar suport i vigor a la nostra vida. L'esperança cristiana, de fet, no enganya ni defrauda, perquè està fundada en la certesa que res ni ningú no podrà separar-nos mai de l'amor diví: «Qui serà capaç d'allunyar-nos del Crist, que tant ens estima? Els contratemps, la por, les persecucions, la fam o la nuesa, els perills, la mort sagnant? [...] Però de tot això en sortim fàcilment vencedors amb l'ajut d'aquell qui ens estima. Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni els estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu, que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima» (Rm 8,35.37-39). Heus aquí per què aquesta esperança no cedeix davant les dificultats: perquè es fonamenta en la fe i es nodreix de la caritat, i d'aquesta manera fa possible que seguim endavant en la vida. Sant Agustí escriu sobre

això: «En qualsevol gènere de vida, no es viu sense aquestes tres inclinacions de l'ànima: creure, esperar, estimar»[1].

4. Sant Pau és molt realista. Sap que la vida està feta d'alegries i de dolors, que l'amor es posa a prova quan augmenten les dificultats i l'esperança sembla esfondrar-se davant del patiment. Amb tot, escriu: «Més encara: fins i tot en les tribulacions trobem motiu de gloriar-nos, perquè sabem que la tribulació engendra paciència; la paciència, virtut provada; la virtut provada, esperança» (Rm5,3-4). Per a l'Apòstol, la tribulació i el patiment són les condicions pròpies dels qui anuncien l'Evangeli en contextos d'incomprensió i de persecució (cf. 2Co6,3-10). Però en aquestes situacions, enmig de la foscor es percep una llum; es descobreix com el que sosté l'evangelització és la força que brolla de la creu i de la resurrecció de Crist. I això porta a desenvolupar una virtut estretament emparentada amb l'esperança: la paciència. Estem acostumats a voler-ho tot i immediatament, en un món on la pressa s'ha convertit en una constant. Ja no es té temps per a trobar-se, i sovint fins i tot en les famílies es fa difícil reunir-se i conversar amb tranquil·litat. La paciència ha estat relegada per la pressa, ocasionant un dany greu a les persones. De fet, ocupen el seu lloc la intolerància, el nerviosisme i a vegades la violència gratuïta, que provoquen insatisfacció i tancament.

A més, en l'era de l'internet, on l'espai i el temps són suplantats per l'"aquí i ara", la paciència resulta estranya. Si encara fóssim capaços de contemplar la creació amb sorpresa, entendríem com n'és d'essencial la paciència. Esperar el seguir-se de les estacions amb els seus fruits; observar la vida dels animals i els cicles del seu desenvolupament; tenir els ulls senzills de sant Francesc que, al seu Càntic de les criatures, escrit fa 800 anys, percebia la creació com una gran família i anomenava el sol "germà" i la lluna "germana"[2]. Redescobrir la paciència fa molt bé a un mateix i als altres. Sant Pau recorre amb freqüència a la paciència per a subratllar la importància de la perseverança i de la confiança en allò que Déu ens ha promès, però sobretot testimonia que Déu és pacient amb nosaltres, perquè Ell és «el Déu de qui provenen la constància i el consol» (Rm 15,5). La paciència, que també és fruit de l'Esperit Sant, manté viva l'esperança i la consolida com a virtut i estil de vida. Per tant, aprenguem a demanar amb freqüència la gràcia de la paciència, que és filla de l'esperança i alhora la sosté.

Un camí d'esperança

5. Aquest entreteixit d'esperança i paciència mostra clarament com la vida cristiana és un camí, que també necessita moments forts per a alimentar i enfortir l'esperança, companya insubstituïble que permet entreveure la meta: l'encontre amb el Senyor Jesús. M'agrada pensar que va ser justament un itinerari de gràcia, animat per l'espiritualitat popular, el que va precedir la convocatòria, l'any 1300, del primer Jubileu. De fet, no podem oblidar les diverses maneres a través de les quals la gràcia del perdó ha estat vessada amb abundància sobre el sant Poble fidel de Déu. Recordem, per exemple, el gran "perdó" que sant Celestí V va voler concedir a tots els qui anaven a la Basílica de Santa Maria de Collemaggio, a L'Aquila, durant els dies 28 i 29 d'agost de 1294, sis anys abans que el papa Bonifaci VIII instituís l'Any Sant. Així doncs, l'Església ja experimentava la gràcia jubilar de la misericòrdia. I fins i tot abans, l'any 1216, el papa Honori III havia acollit la súplica de sant Francesc que demanava la indulgència per als qui anessin a visitar la Porciúncula durant els dos primers dies d'agost. El mateix es pot afirmar per al pelegrinatge a Santiago de Compostel·la; en efecte, el papa Calixte II, el 1122, va concedir que se celebrés el Jubileu en aquest Santuari cada vegada que la festa de l'apòstol Jaume coincidís amb el diumenge. És bo que aquesta modalitat "estesa" de celebracions jubilars continuï, de manera que la força del perdó de Déu sostingui i acompanyi el camí de les comunitats i de les persones.

No és casual que el pelegrinatge expressi un element fonamental de tot esdeveniment jubilar. Posar-se en camí és un gest típic dels qui cerquen el sentit de la vida. El pelegrinatge a peu afavoreix molt el redescobriment del valor del silenci, de l'esforç, de l'essencial. També el proper any els pelegrins d'esperança no deixaran de recórrer camins antics i moderns per a viure intensament l'experiència jubilar. A més, a la mateixa ciutat de Roma hi haurà altres itineraris de fe que s'afegiran als ja tradicionals de les catacumbes i de les set esglésies. Transitar d'un país

a un altre, com si se superessin les fronteres, passar d'una ciutat a l'altra en la contemplació de la creació i de les obres d'art permetrà atresorar experiències i cultures diferents, per a conservar dins d'un mateix la bellesa que, harmonitzada per la pregària, condueix a agrair a Déu per les meravelles que Ell realitza. Les esglésies jubilaris, al llarg dels itineraris i en la mateixa Urbs, podran ser oasis d'espiritualitat on revitalitzar el camí de la fe i beure de les fonts de l'esperança, sobretot apropant-se al sagrament de la Reconciliació, punt de partida insubstituïble per a un veritable camí de conversió. Que a les Esglésies particulars es tingui cura de manera especial de la preparació dels preveres i dels fidels per a les confessions i l'accés al sagrament en la seva forma individual.

Als fidels de les Esglésies orientals, en especial a aquells que ja estan en plena comunió amb el Successor de Pere, vull dirigir-los una invitació particular a aquest pelegrinatge. Ells, que han patit tant per la seva fidelitat a Crist i a l'Església, moltes vegades fins a la mort, s'han de sentir especialment benvinguts a aquesta Roma que és Mare també per a ells i que custodia tantes memòries de la seva presència. L'Església catòlica, que està enriquida per les seves antiquíssimes litúrgies, per la teologia i per l'espiritualitat dels Pares, monjos i teòlegs, vol expressar simbòlicament l'acollida a ells i als seus germans i germanes ortodoxos, en una època en la que ja estan vivint la peregrinació del Viacrucis, amb la que amb freqüència són obligats a deixar les seves terres d'origen, les seves terres santes, de les que els expulsen vers països més segurs la violència i la inestabilitat. Per a ells l'esperança de ser estimats per l'Església —que no els abandonarà, sinó que els seguirà allà on vagin— fa encara més fort el signe del Jubileu.

6. L'Any Sant 2025 està en continuïtat amb els esdeveniments de gràcia precedents. En l'últim Jubileu ordinari es va creuar el llinar dels dos mil anys del naixement de Jesucrist. Després, el 13 de març de 2015, vaig convocar un Jubileu extraordinari amb la finalitat de manifestar i facilitar l'encontre amb el "Rostre de la misericòrdia" de Déu[3], anunci central de l'Evangelí per a totes les persones de tots els temps. Ara ha arribat el moment d'un nou Jubileu, per a obrir de bat a bat la Porta Santa una vegada més i oferir l'experiència viva de l'amor de Déu, que suscita en el cor l'esperança certa de la salvació en Crist. Al mateix temps, aquest Any Sant orientarà el camí cap a un altre aniversari fonamental per a tots els cristians: el 2033 se celebraran els dos mil anys de la Redempció realitzada per mitjà de la passió, mort i resurrecció del Senyor Jesús. Ens trobem així davant d'un itinerari marcat per grans etapes, en les que la gràcia de Déu precedeix i acompanya el poble que camina entusiasta en la fe, diligent en la caritat i perseverant en l'esperança (cf. 1Te1,3).

Recolzat en aquesta llarga tradició i amb la certesa que aquest Any jubilar podrà ser per a tota l'Església una intensa experiència de gràcia i d'esperança, estableixo que la Porta Santa de la Basílica de Sant Pere, al Vaticà, s'obri el 24 de desembre d'aquest any 2024, donant inici així al Jubileu ordinari. El diumenge següent, 29 de desembre de 2024, obriré la Porta Santa de la meua Catedral de Sant Joan del Laterà, que el 9 de novembre d'enguany celebrarà els 1.700 anys de la seva dedicació. A continuació, l'1 de gener de 2025, solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, s'obrirà la Porta Santa de la Basílica papal de Santa Maria la Major. I, finalment, el diumenge 5 de gener s'obrirà la Porta Santa de la Basílica papal de Sant Pau Extramurs. Aquestes últimes tres Portes Santes es clouran el diumenge 28 de desembre del mateix any.

Estableixo a més que el diumenge 29 de desembre de 2024, a totes les catedrals i catedrals, els bisbes diocesans celebrin l'Eucaristia com a obertura solemne de l'Any jubilar, segons el Ritual que es prepararà per a l'ocasió. En el cas de la celebració en una església catedral, el bisbe podrà ser substituït per un delegat designat expressament per a això. Que el pelegrinatge des d'una església, escollida per a la collectio, cap a la catedral sigui el signe del camí d'esperança que, il·luminat per la Paraula de Déu, uneix els creients. Que s'hi llegeixin alguns fragments d'aquest Document i s'anuncii al poble la indulgència jubilar, que es podrà obtenir segons les prescripcions contingudes en el mateix Ritual per a la celebració del Jubileu en les Esglésies particulars. Durant l'Any Sant, que a les Esglésies particulars finalitzarà el diumenge 28 de desembre de 2025, s'ha de procurar que el Poble de Déu pugui acollir, amb plena participació, tant l'anunci d'esperança de la gràcia de Déu com els signes que n'atesten l'eficàcia.

El Jubileu ordinari es clausurarà amb el tancament de la Porta Santa de la Basílica papal de Sant Pere al Vaticà el 6 de gener de 2026, Epifania del Senyor. Que la llum de l'esperança cristiana pugui arribar a totes les persones, com a missatge de l'amor de Déu adreçat a tothom! I que l'Església pugui ser testimoni fidel d'aquest anunci arreu del món!

Signes d'esperança

7. A més d'assolir l'esperança que ens dona la gràcia de Déu, també estem cridats a redescobrir-la en els signes dels temps que el Senyor ens ofereix. Com afirma el Concili Vaticà II, «l'Església té permanentment el deure d'escrutar els signes dels temps i d'interpretar-los sota la llum de l'Evangelí, talment que, d'una manera adequada a cada generació, pugui respondre als interrogants perennes dels homes sobre el sentit de la vida present i de la futura i sobre la relació de l'una amb l'altra»[4]. Per això, és necessari posar atenció a tot allò bo que hi ha en el món per a no caure en la temptació de considerar-nos superats pel mal i la violència. En aquest sentit, els signes dels temps, que contenen l'anhel del cor humà, necessitat de la presència salvífica de Déu, requereixen ser transformats en signes d'esperança.

8. Que el primer signe d'esperança es tradueixi en pau per al món, el qual es torna a trobar submergit en la tragèdia de la guerra. La humanitat, desmemoriada dels drames del passat, està sotmesa a una prova nova i difícil quan veu moltes poblacions oprimides per la brutalitat de la violència. Què més els queda a aquests pobles que no hagin patit ja? Com és possible que el seu crit desesperat d'auxili no impulsi els responsables de les nacions a voler posar fi als nombrosos conflictes regionals, conscients de les conseqüències que puguin derivar-se a nivell mundial? És massa somniar que les armes callin i deixin de provocar destrucció i mort? Deixem que el Jubileu ens recordi que «als qui posen pau Déu els reconeixerà com a fills» (Mt5,9). L'exigència de la pau ens interpel·la a tots i urgeix que es duguin a terme projectes concrets. Que no manqui el compromís de la diplomàcia per construir amb coratge i creativitat espais de negociació orientats a una pau duradora.

9. Mirar el futur amb esperança també equival a tenir una visió de la vida plena d'entusiasme a compartir amb els altres. Per desgràcia hem de constatar amb tristesa que en moltes situacions falta aquesta perspectiva. La primera conseqüència d'això és la pèrdua del desig de transmetre la vida. A causa dels ritmes de vida frenètics, de les pors davant del futur, de la manca de garanties laborals i tuteles socials adequades, de models socials l'agenda dels quals està dictada per la recerca de beneficis més que per la cura de les relacions, s'assisteix en diversos països a una preocupant disminució de la natalitat. Per contra, en altres contextos, «culpar l'augment de la població i no el consumisme extrem i selectiu d'alguns, és una manera de no afrontar els problemes»[5].

L'obertura a la vida amb una maternitat i paternitat responsables és el projecte que el Creador ha inscrit en el cor i en el cos dels homes i de les dones, una missió que el Senyor confia als esposos i al seu amor. És urgent que, a més del compromís legislatiu dels estats, hi hagi un suport convençut per part de les comunitats creients i de tota la comunitat civil en tots els seus components, perquè el desig dels joves d'engendrar nous fills i filles, com a fruit de la fecunditat del seu amor, doni una perspectiva de futur a tota societat i sigui un motiu d'esperança: perquè depèn de l'esperança i genera esperança.

La comunitat cristiana, per tant, no es pot quedar enrere en el seu suport a la necessitat d'una aliança social per a l'esperança, que sigui inclusiva i no ideològica, i que treballi per un futur que es caracteritzi pel somriure de molts nens i nenes que vindran a omplir els bressols buits que ja hi ha en moltes parts del món. Però tots, en realitat, necessitem recuperar l'alegria de viure, perquè l'ésser humà, creat a imatge i semblança de Déu (cf. Gn 1,26), no es pot conformar amb sobreviure o subsistir mediocrement, emmotllant-se al moment present i deixant-se satisfer només per realitats materials. Això ens tanca en l'individualisme i corroeix l'esperança, generant una tristesa que es nia al cor, tornant-nos desagradables i intolerants.

10. En l'Any jubilar estem cridats a ser signes tangibles d'esperança per a tants germans i germanes que viuen en condicions de penúria. Penso en els presos que, privats de la llibertat, experimenten cada dia —a més de la duresa

de la reclusió— el buit afectiu, les restriccions imposades i, en força casos, la falta de respecte. Proposo als governs que en l'Any del Jubileu s'assumeixin iniciatives que retornin l'esperança; formes d'amnistia o de condonació de la pena orientades per a ajudar les persones a recuperar la confiança en si mateixes i en la societat; itineraris de reinserció a la comunitat als que correspongui un compromís concret en l'observança de les lleis.

És una exhortació antiga, que sorgeix de la Paraula de Déu i es manté amb tot el seu valor sapiencial quan es convoca a tenir actes de clemència i d'alliberament que permetin tornar a començar: «Proclameu sant l'any cinquanta i declareu lliures tots els habitants del país» (Lv 25,10). El profeta Isaïes reprèn el que hi ha establert per la Llei mosaica: el Senyor «m'ha enviat a portar la bona nova als desvalguts, a curar els cors adolorits, a proclamar als captius la llibertat, i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (Is 61,1-2). Aquestes són les paraules que Jesús va fer seves a l'inici del seu ministeri, declarant que ell mateix era el compliment de l'"any de gràcia del Senyor" (cf. Lc 4,18-19). Que a cada racó de la terra, els creients, especialment els pastors, es facin intèrprets d'aquestes peticions, formant una sola veu que reclami amb coratge condicions dignes per als reclusos, respecte dels drets humans i sobretot l'abolició de la pena de mort, mesura que per a la fe cristiana és inadmissible i que aniquila tota esperança de perdó i de renovació[6]. Per a oferir als presos un signe concret de proximitat, desitjo obrir jo mateix una Porta Santa en una presó, per tal que sigui per a ells un símbol que convidi a mirar al futur amb esperança i amb un renovat compromís de vida.

11. Que s'ofereixin signes d'esperança als malalts que estan a casa seva o a l'hospital. Que els seus patiments puguin ser alleujats amb la proximitat de les persones que els visiten i amb l'afecte que reben. Les obres de misericòrdia són igualment obres d'esperança, que desvetllen en els cors sentiments de gratitud. Que aquesta gratitud arribi també a tots els agents sanitaris que, en condicions no poques vegades difícils, exerciten la seva missió amb cura sol·lícita vers les persones malaltes i més fràgils.

Que no falti una atenció inclusiva vers tots els qui, trobant-se en condicions de vida particularment difícils, experimenten la pròpia debilitat, especialment als afectats per patologies o discapacitats que limiten notablement l'autonomia personal. Tenir cura d'ells és un himne a la dignitat humana, un cant d'esperança que requereix accions concertades per tota la societat.

12. També necessiten signes d'esperança aquells que en si mateixos la representen: els joves. Ells, lamentablement, veuen amb freqüència que els seus somnis s'esfondren. No els podem decebre; en el seu entusiasme es fonamenta el futur. És bonic veure'ls alliberar energies, per exemple quan es lliuren amb tenacitat i es comprometen voluntàriament en les situacions de catàstrofe o d'inestabilitat social. No obstant, és trist veure joves sense esperança. D'altra banda, quan el futur es torna incert i impermeable als somnis; quan els estudis no ofereixen oportunitats i la falta d'un treball o d'una ocupació suficientment estable amenacen amb destruir els desitjos, aleshores és inevitable que el present es visqui en la melancolia i en l'avorriment. La il·lusió de les drogues, el risc de caure en la delinqüència i la recerca de l'effimer creen en ells, més que en altres, confusió i amaguen la bellesa i el sentit de la vida, abatent-los en abismes obscurs i empenyent-los a cometre gestos autodestructius. Per això, que el Jubileu sigui en l'Església una ocasió per a estimular-los. Ocupem-nos amb ardor renovat dels joves, els estudiants, els nuvis, les noves generacions! Que hi hagi proximitat als joves, que són l'alegria i l'esperança de l'Església i del món!

13. No poden faltar signes d'esperança vers els migrants, que abandonen la seva terra a la recerca d'una vida millor per a ells i per a les seves famílies. Que les seves esperances no es vegin frustrades per prejudicis i tancaments; que l'acollida, que obre els braços a cadascú per raó de la seva dignitat, vagi acompanyada per la responsabilitat, perquè a ningú no se li negui el dret a construir un futur millor. Que als nombrosos exiliats, desplaçats i refugiats, als qui els conflictius successos internacionals obliguen a fugir per a evitar guerres, violència i discriminacions, se'ls garanteixi la seguretat i l'accés al treball i a la instrucció, instruments necessaris per a la seva inserció en el nou context social.

Que la comunitat cristiana estigui sempre disposada a defensar el dret dels més dèbils. Que generosament obri de bat a bat les seves portes de l'acollida, perquè a ningú no li falti mai l'esperança d'una vida millor. Que ressoni

en els nostres cors la Paraula del Senyor que, en la paràbola del judici final, va dir: «Quan era foraster, em vau acollir», perquè «tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi» (Mt 25,35.40).

14. Signes d'esperança mereixen els ancians, que sovint experimenten solitud i sentiments d'abandonament. Valorar el tresor que són, les seves experiències de vida, la saviesa de la que són portadors i l'aportació que són capaços d'oferir, és un compromís per a la comunitat cristiana i per a la societat civil, cridades a treballar juntes per l'aliança entre les generacions.

Dirigeixo un record particular als avis i a les àvies, que representen la transmissió de la fe i de la saviesa de vida a les generacions més joves. Que estiguin sostinguts per la gratitud dels fills i per l'amor dels nets, que troben en ells arrelament, comprensió i encoratjament.

15. Imploro, de manera urgent, esperança per als milions de pobres, que sovint no tenen el més necessari per a viure. Enfront de la successió d'onades de pobresa sempre noves, hi ha el risc d'acostumar-se i resignar-se. Però no podem apartar la mirada de situacions tan dramàtiques, que avui es constaten a tot arreu i no només en determinades zones del món. Trobem cada dia persones pobres o empobrides que a vegades poden ser els nostres veïns. Sovint no tenen un habitatge, ni el menjar suficient per a la jornada. Pateixen l'exclusió i la indiferència de molts. És escandalós que, en un món dotat de recursos enormes, destinats en gran part als armaments, els pobres siguin «la major part [...], milers de milions de persones. Avui són presents en els debats polítics i econòmics internacionals, però sovint sembla que els seus problemes es plantegen com un apèndix, com una qüestió que s'hi afegeix gairebé per obligació o de manera perifèrica, si és que no són considerats un mer dany col·lateral. De fet, a l'hora de l'actuació concreta, queden sovint en el darrer lloc»[7]. No ho oblidem: els pobres, quasi sempre, són víctimes, no culpables.

Crides a l'esperança

16. Fent de ressò a la paraula antiga dels profetes, el Jubileu ens recorda que els béns de la terra no estan destinats a uns pocs privilegiats, sinó a tothom. És necessari que els qui tinguin riqueses siguin generosos, reconeixent el rostre dels germans que passen necessitat. Penso de manera particular en aquells que no tenen aigua ni aliment: la fam és un flagell escandalós en el cos de la nostra humanitat i ens convida a tots a una sacsejada de la consciència. Renovo la crida per tal que «amb els diners que s'empren en armes i altres despeses militars, constituïm un Fons mundial, per a posar fi d'una vegada a la fam i per al desenvolupament dels països més pobres, talment que els seus habitants no acudeixin a solucions violentes o enganyoses ni necessitin abandonar els seus països per a buscar una vida més digna»[8].

Hi ha una altra invitació urgent que desitjo adreçar en vista de l'Any jubilar; va adreçada a les nacions més riques, perquè reconguin la gravetat de tantes decisions preses i determinin condonar els deutes dels països que mai no podran saldar-los. Abans que tractar-se de magnanimitat és una qüestió de justícia, agreujada avui per una nova manera d'iniquitat de la qual hem pres consciència: «Perquè hi ha un veritable “deute ecològic”, particularment entre el Nord i el Sud, relacionat amb desequilibris comercials amb conseqüències en l'àmbit ecològic, com també en l'ús desproporcionat dels recursos naturals dut a terme històricament per alguns països»[9]. Com ensenya la Sagrada Escriptura, la terra pertany a Déu i tots nosaltres hi habitem com a «immigrants i forasters» (Lv 25,23). Si veritablement volem preparar en el món el camí de la pau, esforcem-nos per posar remei a les causes que originen les injustícies, cancel·lem els deutes injustos i insolvents, saciem els famolencs.

17. Durant el proper Jubileu es commemorarà un aniversari molt significatiu per a tots els cristians. Es compliran 1.700 anys de la celebració del primer gran Concili ecumènic, el de Nicea. Convé recordar que, des dels temps apostòlics, els pastors s'han reunit en assemblees en diverses ocasions per tal de tractar temàtiques doctrinals i

qüestions disciplinars. En els primers segles de la fe els sínodes es van multiplicar tant a l'Orient com a l'Occident cristians, mostrant com d'important era custodiar la unitat del Poble de Déu i l'anunci fidel de l'Evangelí. L'Any jubilar podrà ser una oportunitat significativa per a donar concreció a aquesta forma sinodal, que la comunitat cristiana adverteix avui com a expressió cada vegada més necessària per a correspondre millor a la urgència de l'evangelització: tots els batejats, cada un amb el seu propi carisma i ministeri, corresponsables per tal que, per la multiplicitat de signes d'esperança, testimoniïn la presència de Déu en el món.

El Concili de Nicea va tenir la tasca de preservar la unitat, seriosament amenaçada per la negació de la plena divinitat de Jesucrist i de la seva mateixa naturalesa amb el Pare. Hi van ser presents al voltant de tres cents bisbes, que es van reunir al palau imperial el 20 de maig de l'any 325, convocats per iniciativa de l'emperador Constantí. Després de diversos debats, tots ells, moguts per la gràcia de l'Esperit, es van identificar en el Símbol de la fe que encara avui professem en la celebració eucarística dominical. Els pares conciliaris van voler començar aquest Símbol utilitzant per primera vegada l'expressió «Creiem»[10], com a testimoni que en aquest "nosaltres" totes les Esglésies es reconeixien en comunió, i tots els cristians professaven la mateixa fe.

El Concili de Nicea va marcar una fita en la història de l'Església. La commemoració d'aquesta data convida els cristians a unir-se en la lloança i en l'agraïment a la Santíssima Trinitat i en particular a Jesucrist, el Fill de Déu, «de la mateixa naturalesa del Pare»[11], que ens ha revelat un semblant misteri d'amor. Però Nicea representa també una invitació a totes les Esglésies i comunitats eclesials a seguir avançant en el camí cap a la unitat visible, a no cansar-se de cercar maneres adequades per a correspondre plenament a la pregària de Jesús: «Que tots siguin u. Que estiguin en nosaltres, Pare, com vós esteu en mi i jo en vós. Així el món creurà que vós m'heu enviat» (Jn 17,21).

Al Concili de Nicea es va tractar també el tema de la data de la Pasqua. En aquest sentit, encara avui existeixen diferents postures, que impedeixen celebrar el mateix dia l'esdeveniment fonamental de la fe. Per una circumstància providencial, això es produirà precisament l'Any 2025. Que aquest esdeveniment sigui una crida per a tots els cristians d'Orient i d'Occident a fer un pas decisiu cap a la unitat entorn d'una data comuna per a la Pasqua. Molts, és bo recordar-ho, ja no tenen coneixement de les disputes del passat i no entenen com poden subsistir divisions sobre això.

Ancorats a l'esperança

18. L'esperança, juntament amb la fe i la caritat, formen el tríptic de les "virtuts teològiques", que expressen l'essència de la vida cristiana (cf. 1Co13,13; 1Te1,3). En el seu dinamisme inseparable, l'esperança és la que, per dir-ho així, assenyala l'orientació, indica la direcció i la finalitat de l'existència cristiana. Per això l'apòstol Pau ens convida a que «l'esperança us ompli d'alegria, a ser soferts en les penes, assistir sempre a la pregària» (Rm 12,12). Sí, necessitem que «sobreabundi l'esperança» (cf. Rm 15,13) per a testimoniar de manera creïble i atraient la fe i l'amor que portem al cor; perquè la fe sigui joiosa i la caritat entusiasta; perquè cadascú sigui capaç de donar ni que sigui un somriure, un gest d'amistat, una mirada fraterna, una escolta sincera, un servei gratuït, sabent que, en l'Esperit de Jesús, això pot convertir-se en una llavor fecunda d'esperança per a qui ho rep. Però, quin és el fonament del nostre esperar? Per a entendre-ho és bo que ens aturem en les raons de la nostra esperança (cf. 1Pe 3,15).

19. «Crec en la vida eterna»[12]: així ho professa la nostra fe i l'esperança cristiana troba en aquestes paraules una base fonamental. L'esperança, en efecte, «és la virtut teològica per la qual desitgem [...] la vida eterna com la nostra felicitat»[13]. El Concili Ecumènic Vaticà II afirma: «Quan manquen el fonament diví i l'esperança de la vida eterna, la dignitat de l'home queda greument lesionada, com consta sovint avui, i els enigmes de la vida i de la mort, de la culpa i del dolor resten sense solució, fins al punt que no rarament els homes cauen en la desesperança»[14]. Nosaltres, en canvi, en virtut de l'esperança en la que hem estat salvats, mirant al temps que

passa, tenim la certesa que la història de la humanitat i la de cada un de nosaltres no es dirigeixen cap a un punt cec o un abisme fosc, sinó que s'orienten a l'encontre amb el Senyor de la glòria. Visquem per tant en l'espera del seu retorn i en l'esperança de viure per a sempre en Ell. És amb aquest esperit que fem nostra l'ardent invocació dels primers cristians, amb la que acaba la Sagrada Escripura: «Veniu, Senyor Jesús!» (Ap22,20).

20. Jesús mort i ressuscitat és el centre de la nostra fe. Sant Pau, en enunciar en poques paraules aquest contingut —utilitzant només quatre verbs—, ens transmet el “nucli” de la nostra esperança: «Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo mateix havia rebut, és a dir, que Crist, com deien ja les Escripures, va morir pels nostres pecats, que va ser sepultat i que al tercer dia, com deien ja les Escripures, va ressuscitar. Que després s'aparegué a Pere i després als dotze» (1Co15,3-5). Crist va morir, va ser sepultat, va ressuscitar, s'aparegué. Per nosaltres va passar travessant el drama de la mort. L'amor del Pare el va ressuscitar amb la força de l'Esperit, fent de la seva humanitat la primícia de l'eternitat per a la nostra salvació. L'esperança cristiana consisteix precisament en això: davant la mort, on sembla que tot acaba, es rep la certesa que, gràcies a Crist, a la seva gràcia, que ens ha estat comunicada en el Baptisme, «no es destrueix la vida, [...] tan sols la transforma»[15] per sempre. En el Baptisme, en efecte, sepultats amb Crist, rebem en Ell ressuscitat el do d'una vida nova, que enderroca el mur de la mort, fent-ne un passatge cap a l'eternitat.

I si bé, davant de la mort —dolorosa separació que ens obliga a deixar els nostres éssers més estimats— no hi ha cap discurs possible, el Jubileu ens oferirà l'oportunitat de redescobrir, amb immensa gratitud, el do d'aquesta vida nova rebuda en el Baptisme, capaç de transfigurar-ne el drama. En el context jubilar, és significatiu reflexionar sobre com s'ha entès aquest misteri des dels primers segles de la nostra fe. Per exemple, els cristians, durant molt de temps van construir la pila baptismal de forma octogonal, i encara avui podem admirar molts baptisteris antics que conserven aquesta forma, com a Sant Joan del Laterà a Roma. Això indica que en la font baptismal s'inaugura el vuitè dia, és a dir, el de la resurrecció, el dia que va més enllà del ritme habitual, marcat per la successió de les setmanes, obrint així el cicle del temps a la dimensió de l'eternitat, a la vida que dura per sempre. Aquesta és la meta a la qual tendim en la nostra peregrinació terrena (cf. Rm 6,22).

El testimoni més convincent d'aquesta esperança ens l'ofereixen els màrtirs, que, fermes en la fe en Crist ressuscitat, van saber renunciar a la vida terrena per tal de no traïr el seu Senyor. Ells estan presents en totes les èpoques i són nombrosos, potser més que mai en els nostres dies, com a confessors de la vida que no té fi. Necessitem conservar el seu testimoni per a fer fecunda la nostra esperança.

Aquests màrtirs, pertanyents a les diverses tradicions cristianes, són també llavors d'unitat perquè expressen l'ecumenisme de la sang. Durant el Jubileu, per tant, el meu vii desig és que hi hagi una celebració ecumènica on es posi de manifest la riquesa del testimoni d'aquests màrtirs.

21. Què serà de nosaltres després de la mort? Amb Jesús més enllà d'aquest llinar hi ha la vida eterna, que consisteix en la comunió plena amb Déu, en la contemplació i la participació del seu amor infinit. El que ara vivim en l'esperança, després ho veurem en la realitat. Sant Agustí va escriure sobre això: «Quan m'hagi unit a Tu amb tot el meu ésser, per a mi res no serà dolor ni pena. Serà veritable vida la meua vida, tota plena de Tu»[16]. Què caracteritzarà, per tant, aquesta comunió plena? El fet de ser feliços. La felicitat és la vocació de l'ésser humà, una meta que pertoca a tots.

Però, què és la felicitat? Quina felicitat esperem i desitgem? No es tracta d'una alegria passatgera, d'una satisfacció efímera que, un cop assolida, continua demanant sempre més, en una espiral d'avidesa on l'esperit humà mai no està satisfet, sinó que més aviat sempre està més buit. Necessitem una felicitat que es realitzi definitivament en allò que ens realitza, és a dir, en l'amor, per a poder exclamar, ja des d'ara: «Soc estimat, per tant existeixo; i existiré per sempre en l'Amor que no defrauda i del qual res ni ningú no podrà separar-me mai». Recordem un vegada més les paraules de l'Apòstol: «Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni els estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima» (Rm 8,38-39).

22. Una altra realitat vinculada amb la vida eterna és el judici de Déu, ja sigui al terme de la nostra existència terrena com al final dels temps. Sovint, l'art ha intentat representar-ho —pensem en l'obra mestra de Miquel Àngel a la Capella Sixtina— acollint la concepció teològica del seu temps i transmetent a qui observa un sentiment de temor. Encara que és just disposar-nos amb gran consciència i seriositat al moment que recapitula l'existència, al mateix temps és necessari fer-ho sempre des de la dimensió de l'esperança, virtut teològica que sosté la vida i fa possible que no caiguem en la por. El judici de Déu, que és amor (cf. 1Jn4,8.16), només podrà basar-se en l'amor, de manera especial en com l'hàgim exercitat respecte als més necessitats, en els que Crist, el Jutge mateix, està present (cf. Mt 25,31-46). Es tracta, per tant, d'un judici diferent al dels homes i dels tribunals terrenals; s'ha d'entendre com una relació en la veritat amb Déu amor i amb un mateix en el cor del misteri insondable de la misericòrdia divina. En aquest sentit, la Sagrada Escripura afirma: «Obrant així, has ensenyat al teu poble que el just ha de ser amic dels altres homes, i alhora has omplert els teus fills d'esperança, ja que els dones l'oportunitat de penedir-se dels pecats [...] i esperem en la teva misericòrdia a l'hora de ser jutjats» (Sv12,19.22). Com escrivia Benet XVI, «en el moment del Judici experimentem i acollim aquest predomini del seu amor sobre tot el mal en el món i en nosaltres. El dolor de l'amor es converteix en la nostra salvació i la nostra alegria»[17].

El Judici, aleshores, es refereix a la salvació en la que esperem i que Jesús ens ha obtingut amb la seva mort i resurrecció. Per tant, està dirigit a obrir-nos a l'encontre definitiu amb Ell. I donat que no és possible pensar en aquest context que el mal realitzat quedi amagat, aquest necessita ser purificat, per a permetre'ns el pas definitiu a l'amor de Déu. S'entén en aquest sentit la necessitat de pregar pels qui han acabat el seu camí terrenal; solidaritzant-se en la intercessió orant que troba la seva pròpia eficàcia en la comunió dels sants, en el vincle comú que ens uneix amb Crist, primogènit de la creació. D'aquesta manera la indulgència jubilar, en virtut de la pregària, està destinada en particular als qui ens han precedit, perquè obtinguin plena misericòrdia.

23. La indulgència, en efecte, permet descobrir com d'il·limitada és la misericòrdia de Déu. No sense raó a l'antiguitat el terme "misericòrdia" era intercanviable amb el d'"indulgència", precisament perquè pretén expressar la plenitud del perdó de Déu que no coneix límits.

El sagrament de la Penitència ens assegura que Déu lleva els nostres pecats. Ressonen amb la seva càrrega de consol les paraules del Salm: «Ell et perdona les culpes i et guareix de tota malaltia; rescata de la mort la teva vida i et sacia d'amor entranyable. [...] El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor. [...] No ens castiga els pecats com mereixeríem, no ens paga com deuria les nostres culpes. El seu amor als fidels és tan immens com la distància del cel a la terra; llança les nostres culpes lluny de nosaltres com l'Orient és lluny de l'Occident» (Sl 103,3-4.8.10-12). La Reconciliació sacramental no és només una bella oportunitat espiritual, sinó que representa un pas decisiu, essencial i irrenunciable per al camí de fe de cadascú. En ella permetem que el Senyor destrueixi els nostres pecats, que guareixi els nostres cors, que ens aixequi i ens abraçi, que ens mostri el seu rostre tendre i compassiu. No hi ha millor manera de conèixer Déu que deixant-nos reconciliar amb Ell (cf. 2Co 5,20), assaborint el seu perdó. Per això, no renunciem a la Confessió, sinó redescobrim la bellesa del sagrament de la guarició i de la joia, la bellesa del perdó dels pecats!

No obstant això, com sabem per experiència personal, el pecat "deixa petjada", comporta unes conseqüències: no només exteriors, en tant que conseqüències del mal comès, sinó també interiors, en tant que «qualsevol pecat, fins i tot venial, comporta una afecció desordenada a les criatures, que té necessitat de purificació, o bé durant la vida o bé després de la mort, en l'estat que s'anomena Purgatori»[18]. Per tant, en la nostra humanitat dèbil i atreta pel mal, romanen els "residus del pecat". Aquests són remoguts per la indulgència, sempre per la gràcia de Crist, el qual, com va escriure sant Pau VI, és «la nostra "indulgència"»[19]. La Penitenciària Apostòlica s'encarregarà d'emanar les disposicions per a poder obtenir i fer efectiva la pràctica de la indulgència jubilar.

Aquesta experiència plena de perdó no pot sinó obrir el cor i la ment a perdonar. Perdonar no canvia el passat, no pot modificar el que ja ha passat; i, tanmateix, el perdó pot permetre que canviï el futur i es visqui d'una manera diferent, sense rancor, ira ni venjança. El futur il·luminat pel perdó fa possible que el passat es llegeixi amb uns altres ulls, més serens, encara que estiguin solcats per les llàgrimes.

Durant l'últim Jubileu extraordinari vaig instituir els Missioners de la Misericòrdia, que continuen realitzant una missió important. Que durant el proper Jubileu també puguin exercir el seu ministeri, retornant esperança i perdonant cada vegada que un pecador s'hi dirigeix amb cor obert i esperit penedit. Que continuïn sent instruments de reconciliació i ajudin a mirar el futur amb l'esperança del cor que prové de la misericòrdia del Pare. Voldria que els bisbes aprofitessin el seu valuós servei, enviant-los especialment on l'esperança es posa a dura prova, com a les presons, els hospitals i els llocs on la dignitat de la persona és trepitjada; en les situacions més precàries i en els contextos d'una degradació més gran, perquè ningú no es vegi privat de la possibilitat de rebre el perdó i el consol de Déu.

24. L'esperança troba en la Mare de Déu el seu testimoni més alt. En ella veiem que l'esperança no és un fútil optimisme, sinó un do de gràcia en el realisme de la vida. Com tota mare, cada vegada que Maria mirava el seu Fill pensava en el seu futur, i certament en el seu cor hi havia gravades permanentment aquestes paraules que Simeó li havia dirigit en el temple: «Aquest noi serà motiu que molts caiguin a Israel i molts d'altres s'alcin; serà una senyera combatuda, i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima» (Lc2,34-35). Per això, al peu de la creu, mentre veia Jesús innocent patir i morir, fins i tot travessada per un dolor esquinçador, repetia el seu "sí", sense perdre l'esperança i la confiança en el Senyor. D'aquesta manera ella cooperava per nosaltres en el compliment del que havia dit el seu Fill, anunciant que havia «de patir molt: els notables, els grans sacerdots i els mestres de la Llei l'han de rebutjar, ha de ser mort, i al cap de tres dies ressuscitarà» (Mc8,31), i en el turment d'aquest dolor ofert per amor esdevenia la nostra Mare, Mare de l'esperança. No és casual que la pietat popular continuï invocant la Santíssima Verge com a Stella maris, un títol expressiu de l'esperança certa que, en els borrascosos esdeveniments de la vida, la Mare de Déu ve a ajudar-nos, ens sosté i ens convida a confiar i a continuar esperant.

Pel que fa a això, m'és grat recordar que el Santuari de la Mare de Déu de Guadalupe, a la Ciutat de Mèxic, s'està preparant per a celebrar, el 2031, els 500 anys de la primera aparició de la Mare de Déu. Per mitjà de Juan Diego, la Mare de Déu feia arribar un revolucionari missatge d'esperança que encara avui repeteix a tots els pelegrins i als fidels: «No soc jo aquí, que soc la teva mare?»[20]. Un missatge semblant es grava als cors en tants santuaris marians escampats pel món, metes de nombrosos pelegrins, que confien a la Mare de Déu preocupacions, dolors i esperances. Que en aquest Any jubilar els santuaris siguin llocs sants d'acollida i espais privilegiats per a generar esperança. Convido els pelegrins que vindran a Roma a aturar-se a pregar als santuaris marians de la ciutat per a venerar la Verge Maria i invocar la seva protecció. Confio que tots, especialment els qui pateixen i passen tribulacions, podran experimentar la proximitat de la més afectuosa de les mares, que mai no abandona els seus fills; ella que per al sant Poble de Déu és «signe d'esperança ferma i de consol»[21].

25. Mentre ens apropem al Jubileu, retornem a la Sagrada Escriptura i sentim adreçades a nosaltres aquestes paraules: «Nosaltres, que hem cercat refugi en ell, ens sentim fortament encoratjats els qui ho hem deixat tot per aferrar-nos a l'esperança que ell ens ofereix. Aquesta esperança, que posseïm com a àncora segura i ferma de la nostra vida, ha penetrat més enllà de la cortina del lloc santíssim. Allà, com a precursor nostre, ha entrat Jesús» (He6,18-20). És una invitació forta a no perdre mai l'esperança que ens ha estat donada, a abraçar-la trobant refugi en Déu.

La imatge de l'àncora és suggeridora per a comprendre l'estabilitat i la seguretat que, fins i tot enmig de les aigües agitada de la vida, posseïm si ens encomanem al Senyor Jesús. Les tempestes mai no podran prevaldre, perquè estem ancorats en l'esperança de la gràcia, que ens fa capaços de viure en Crist superant el pecat, la por i la mort. Aquesta esperança, molt més gran que les satisfaccions de cada dia i que les millores de les condicions de vida, ens transporta més enllà de les proves i ens exhorta a caminar sense perdre de vista la grandesa de la meta a la qual hem estat cridats, el cel.

El proper Jubileu, per tant, serà un Any Sant caracteritzat per l'esperança que no declina, l'esperança en Déu. Que ens ajudi també a retrobar la confiança necessària, en l'Església com en la societat, en les relacions interpersonals, en les relacions internacionals, en la promoció de la dignitat de tota persona i en el respecte de la creació. Que el

testimoni creient pugui ser en el món llevat d'esperança genuïna, anunci de cels nous i terra nova (cf. 2Pe 3,13), on habiti la justícia i la concòrdia entre els pobles, orientats cap al compliment de la promesa del Senyor.

Deixem-nos atraure des d'ara per l'esperança i permetem que a través de nosaltres sigui contagiosa per a tots els qui la desitgen. Que la nostra vida pugui dir-los: «Espera en el Senyor! Sigues valent! Que el teu cor no defalleixi! Espera en el Senyor!» (Sl 27,14). Que la força de l'esperança pugui omplir el nostre present, en l'espera confiada de la vinguda de Nostre Senyor Jesucrist, a qui sigui la lloança i la glòria ara i pels segles futurs.

Francesc

Donat a Roma, a Sant Joan del Laterà, el 9 de maig,

Solemnitat de l'Ascensió de Nostre Senyor Jesucrist, de l'any 2024, dotzè del meu Pontificat.

[1] Agustí, Sermó 198, 2.

[2] Cf. Fons Franciscanes, n. 263, 6.10.

[3] Cf. Francesc, Misericordiae vultus, Butlla de convocatòria del Jubileu extraordinari de la Misericòrdia, 11 d'abril de 2015, nn. 1-3.

[4] Concili Ecumènic Vaticà II, Constitució pastoral Gaudium et spes sobre l'Església en el món contemporani, 7 de desembre de 1965, n. 4.

[5] Francesc, Carta encíclica Laudato si' sobre la cura de la casa comuna, 24 de maig de 2015, n. 50.

[6] Cf. Catecisme de l'Església Catòlica, n. 2267.

[7] Francesc, Laudato si', n. 49.

[8] Francesc, Carta encíclica Fratelli tutti sobre la fraternitat i l'amistat social, 3 d'octubre de 2020, n. 262.

[9] Francesc, Laudato si', n. 51.

[10] Símbol de Nicea: H. Denzinger – A. Schönmetzer, Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum, n. 125.

[11] *Ibid.*

[12] Símbol dels Apòstols: H. Denzinger – A. Schönmetzer, Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum, n. 30.

[13] Catecisme de l'Església Catòlica, n. 1817.

[14] Concili Ecumènic Vaticà II, Gaudium et spes, n. 21.

[15] Missal Romà, Prefaci de difunts I.

[16] Agustí, Confessions X, 28.

[17] Benet XVI, Carta encíclica Spe salvi, 30 de novembre de 2007, n. 47.

[18] Catecisme de l'Església Catòlica, n. 1472.

[19] Pau VI, Carta apostòlica Apostolorum limina, 23 de maig de 1974, II.

[20] Nican Mopohua, n. 119.

[21] Concili Ecumènic Vaticà II, Constitució dogmàtica Lumen gentium sobre l'Església, 21 de novembre de 1964, n. 68.

*Puedes descargar la Bula en castellano en
<https://haciaeljubileo.com/spes-non-confundit/>
o escaneando el código QR*

Pregària del Jubileu

Pare que esteu en el cel,
que la fe que ens heu donat
en el vostre Fill Jesucrist, el nostre germà,
i la crida a la caritat
que heu infós en els nostres cors
a través de l'Esperit Sant,
desvetllin en nosaltres
la benaurada esperança
en la vinguda del vostre Regne.

Que la vostra gràcia ens transformi
en sembradors de les llavors de l'Evangeli
que fermentin la humanitat i la creació,
tot esperant confiadament
el cel nou i la terra nova
quan, vençudes les forces del mal,
es manifesti per sempre la vostra glòria.

Que la gràcia del Jubileu
revifi en nosaltres, Peregrins d'Esperança,
l'anhel pels béns eterns
i vessi sobre tot el món
la joia i la pau del nostre Redemptor.
A vós, Déu beneït per sempre,
sigui donada la lloança i la glòria
pels segles dels segles. Amén.

Himne del Jubileu

**Flama viva, Esperança nostra.
Que aquest cant arribi fins a Vos,
Vos sou Font de Vida infinita.
En la ruta confiem en Vos.**

1-Tots els pobles i totes les llengües
troben llum en la vostra Paraula.
Fills i filles fràgils i dispersos,
són acollits pel vostre Fill estimat

2-El Senyor és un Déu de tendresa.
L'alba neix i un nou dia ens espera:
un cel nou i una terra nova
ja són aquí, ens remou l'Esperit.

3- Alça't! Mou-te! Molt de camí et queda,
pas ferm, avant, Déu surt a l'encontre.
Mira el Fill, camina entre mig nostre,
s'ha fet home, Ell ens mostra el camí.

Oración del Jubileo

*Padre que estás en el cielo,
la fe que nos has donado en
tu Hijo Jesucristo, nuestro hermano,
y la llama de caridad
infundida en nuestros corazones
por el Espíritu Santo,
despierten en nosotros
la bienaventurada esperanza
en la venida de tu Reino.*

*Tu gracia nos transforme
en dedicados cultivadores de las semillas del Evangelio
que fermenten la humanidad y el cosmos,
en espera confiada
de los cielos nuevos y de la tierra nueva,
cuando vencidas las fuerzas del mal,
se manifestará para siempre tu gloria.*

*La gracia del Jubileo
reavive en nosotros, Peregrinos de Esperanza,
el anhelo de los bienes celestiales
y derrame en el mundo entero
la alegría y la paz de nuestro Redentor.
A ti, Dios bendito eternamente,
sea la alabanza y la gloria
por los siglos. Amén*

Himno del Jubileo

**Llama viva para mi esperanza,
que este canto llegue hasta ti,
seno eterno de infinita vida,
me encamino, yo confío en ti.**

1-Toda lengua, pueblos y naciones
hallan luces siempre en tu Palabra.
Hijos, hijas, frágiles, dispersos,
acogidos en tu Hijo amado.

2-Dios nos cuida, tierno y paciente
nace el día, un futuro nuevo.
Cielos nuevos y una tierra nueva.
Caen muros gracias al Espíritu.

3-Una senda tienes por delante,
paso firme, Dios sale a tu encuentro.
Mira al Hijo que se ha hecho hombre
para todos, él es el camino.

PELEGRINS D'ESPERANÇA

Himne del Jubileu 2025

Lletra original en italià: Pierangelo Sequeri
 Traducció al català: Mercè Sardà
 Adaptació: Pau Riuró

Música: Francesco Meneghello

(♩ = 70) *Amb confiança*

Fla - ma

5 *Orgue*

vi - va, es - pe - ran - ça nos - tra. Que a - quest cant ar - ri - bi fins a Vós. Vós sou

9 *Org.*

font de vi - da in - fi - ni - ta. En la ru - ta con - fi - em en Vós. **Fine**

1. Tots els
 2. El Se -
 3. Al - ça't!

PELEGRINS D'ESPERANÇA

13

po - bles i to - tes les llen - gües tro - ben llum en la vos - tra Pa -
nyor és un Déu de ten - dre - sa. L'al - ba neix i un nou di - a ens es -
Mou - te! Molt de ca - mi et que - da, pas ferm, a - vant, Déu surt a l'en -

Org.

16

rau - la. Fills i fi - lles, frà - gils i dis - per - sos, són
pe - ra: un cel nou i u - na ter - ra no - va ja
con - tre. Mi - ra el Fill, ca - mi - na en - tre - mig nos - tre, s'ha fet

Org.

19

a - co - llits pel vos - tre Fill es - ti - mat. Fla - ma
són a - qui, ens re - mou l'Es - pe - rit. Fla - ma
ho - me, Ell ens mos - tra el ca - mí. Fla - ma

al %

Org.

Pots descarregar l'àudio, les partitures
i el vídeo amb lletra tant en català com
en castellà escannejant el codi QR

